БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 22 (19.398). ● 1986 йил 26 январь, якшанба ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетида

БАЙРОҚДОРЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ!

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитети СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1985 йилги давлат планини ҳамда ўн биринчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш, КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар, областлар, шаҳарлар, автоном округлар, шаҳарлардаги ва қишлоқлардаги районлар, бирлашмалар, корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, колхозлар ва совхозлар коллективлари ўртасидаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунларини кўриб чиқдилар.

Қабул қилинган қарорда мамлакат меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларини бажара бориб, халқ хўжалиги тармоқларини ривожлантиришда, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда янги-янги ютуқларга эришганликлари уқтириб ўтилади. Фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, корхоналарни техникавий жиҳатдан қайта жиҳозлаш ва реконструкциялашга оид ишлар кучайтирилди, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда ижобий натижаларга эришилиб, меҳнат интизоми яхшиланди, моддий ресурслардан тежаб-тергаб фойдаланиладиган бўлиб қолди. Агросаноат комплекси меҳнаткашлари СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга катта ҳисса қўшдилар. Транспортнинг юк обороти ўсди. Экономикани юксалтириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражаси ошди, аҳолининг реал даромадлари ўсди. Медицина хизмати, аҳолининг меҳнат ва турмуш шароити яхшиланди, халқ маорифи ва маданият янада равнақ топди.

Бу муваффақиятлар — ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари фидокорона меҳнатининг, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари, бутун совет халқи актив ишлаганлигининг натижасидир.

Партия XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун кенг авж олдириб юборилган социалистик мусобақа меҳнаткашларнинг ижодий активлигини оширишга катта таъсир ўтказмоқда.

Шу билан бирга халқ хўжалигининг бир қанча тармоқлари, республикалар, ўлкалар, областлар, шаҳарлар, районлар, бирлашмалар, ташкилотлар ва корхоналар 1985 йил ва умуман беш йиллик топшириқларини уддалай олмадилар; экономикани интенсивлаш резервларини сафарбар этиш учун мусобақа имкониятларидан зарур даражада фойдаланилмади. Кўпгина меҳнат коллективларининг куч-ғайратлари меҳнат унумдорлигини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга, ресурсларни тежаб-тергашга, шартнома мажбуриятларини ўз муддатида ва барча номенклатура бўйича бажаришга, ишлаб чиқариш ва социал объектларни ўз вақтида ишга туширишга етарли даражада сафарбар этилмаяпти.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ҳамда ВЛКСМ Марказий Комитети қуйидагиларни ғолиб, деб топдилар ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотладилар;

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР

РСФСР
Украина ССР
Белоруссия ССР*
Озарбайжон ССР*
Литва ССР*
Латвия ССР
Тожикистон ССР
Арманистон ССР*
Эстония ССР

АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАЛАР, ЎЛКАЛАР ВА ОБЛАСТЛАР

РСФСРдан: Бошқирдистон АССР*, Доғистон АССР, Кабарда-Балқария АССР, Коми АССР, Татаристон АССР, Тува АССР, Чувашия АССР, Якутия АССР, Приморье ўлкаси, Ставрополь ўлкаси, Белгород области, Владимир области, Вологда области, Горький области, Калуга области, Курск области, Ленинград шаҳри, Липецк области, Москва шаҳри, Мурманск области, Пенза области, Саратов области, Свердловск области, Ульяновск области, Челябинск области, Тоғли Олтой автоном области;

Украина ССРдан: Ворошиловград области, Житомир области, Ивано-Франковск области, Киев шаҳри, Қрим области, Львов области, Ровно области, Харьков области, Черновци области;

Белоруссия ССРдан: Брест области, Гродно области;

Ўзбекистон ССРдан: Наманган области;

Қозоғистон ССРдан: Шарқий Қозоғистон области, Манғишлоқ области, Павлодар области;

Грузия ССРдан: Абхазия АССР;

Озарбайжон ССРдан: Нахичиван АССР,

Қирғизистон ССРдан: Ўш области;

Тожикистон ССРдан: Ленинобод области;

Туркманистон ССРдан; Тошовуз области

ШАҲАРЛАР

РСФСРдан: Чукотка Автоном округининг Анадир, Ярославль областининг Андропов, Свердловск областининг Асбест, Саратов областининг Балаково, Благовещенск (область), Татаристон АССРнинг Брежнев, Брянск, Волгоград областининг Волжск, Воронеж *, Горький областининг Дзержинск, Йошкар-ола, Иркутск Калинин *, Калининград (область), Иваново областининг Кинешма, Киров (область), Владимир областининг Ковров, Кострома *, Краснодар, Чита областининг Краснокаменск, Куйбишев (область), Курган *, Кемерово областининг Междуреченск, Бошқирдистон АССРнинг Нефтекамск, Новосибирск, Красноярск ўлкасининг Норильск, Шимолий Осетия АССРнинг Оржоникидзе, Орел *, Оренбург, Петрозаводск, Псков, Олтой ўлкасининг Рубцовск, Саранск, Архангельск областининг Северодвинск, Ленинград областининг Сосновий Бор, Томск областининг Стрежевой, Ханти-Манси Автоном округининг Сургут, Тамбов, Тула, Улан-Уде, Устинов *, Хабаровск, Москва областининг Химки, Ростов областининг Шахти, Южно-Сахалинск *, Смоленск областининг Ярцево шаҳарлари;

Украина ССРдан: Киев областининг Белая Церковь, Винница, Днепропетровск *, Донецк *, Полтава областининг Кременчуг *, Луцк, Закарпатье областининг Мукачево, Херсон областининг Новая Каховка, Одесса, Севастополь, Суми, Тернополь, Запорожье областининг Токмак, Хмельницкий, Донецк областининг Шахтерск шаҳарлари;

Белоруссия ССРдан: Витебск *, Минск, Могилев;

Ўзбекистон ССРдан: Навоий областининг Зарафшон, Тошкент областининг Янгийўл шаҳарлари;

Қозоғистон ССРдан: Олмаота *, Кустанай, Толдиқўрғон, Целиноград *;

Грузия ССРдан: Поти, Тбилиси;

Озарбайжон ССРдан: Боку, Мингечаур;

Литва ССРдан: Вильнюс, Шяуляй;

Молдавия ССРдан: Кишинев *;

Латвия ССРдан: Рига *;

Қирғизистон ССРдан: Ўш областининг Қизилқия шаҳри, Фрунзе *;

Тожикистон ССРдан: Душанбе;

Арманистон ССРдан: Ереван *, Кировакан *;

Туркманистон ССРдан: Чоржўй;

Эстония ССРдан: Таллин *;

11 шаҳар райони, 230 автоном округ ва қишлоқ районлари.

Бирлашмалар, корхоналар, колхоз ва совхозлар, қурилишлар, илмий - тадқиқот, лойиҳалаш ташкилотлари ҳамда бошқа ташкилот ва муассасаларнинг 1627 коллективи, шу жумладан 737 коллективга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликда юксак самарали ва сифатли ишлаганлик учун» эсдалик нишонлари топширилади ҳамда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилади.

Тўрт иттифоқдош республикага, 8 автоном республика ва областга, 21 шаҳарга, 6 қишлоқ районига, бирлашмалар, корхоналар, колхоз ва совхозлар, қурилишларнинг, илмий - тадқиқот, лойиҳалаш ташкилотлари ҳамда бошқа ташкилот ва муассасаларнинг беш йиллик мобайнида ҳар йили шу мукофотларга сазовор бўлган 169 коллективига (булар текстда юлдузча— (*) билан белгиланган) КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари абадий сақлаш учун топширилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларига КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумларининг қарорларига амал қилиб, партиянинг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган йўлини амалга ошириш борасидаги ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришни, халқ хўжалигини интенсивлашнинг бош омили бўлмиш фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда қатъий бурилишга сабот билан эришишни топширдилар. 1986 йилги планни ва қабул қилинган мажбуриятларни муваффақиятли бажариш, шу билан ўн иккинчи беш йилликнинг дадил бошланишини таъминлаш йўлида юксак натижаларга эришишга қаратилган таъсирчан социалистик мусобақани ривожлантириш учун КПССнинг бўлажак XXVII съезди туфайли юзага келган ижодий ғайрат-шижоатдан тўлиқроқ фойдаланилсин.

Ишлаб чиқаришнинг бутун ўсишига ишловчилар сонини кўпайтирмай асосан хом ашё, материал ва энергияни тежаш, ишлаб чиқариш қувватларидан тўлиқ фойдаланиш ҳисобига эришишга қарор берган бригадалар, цехлар, участкалар, корхоналар илғор коллективларининг ҳаракати бутун чоралар билан қўллаб-қувватлансин. Бригада пудрати ва хўжалик ҳисоби сабот билан жорий этилсин, ишлаб чиқаришда интизом, тартиб ва уюшқоқликни мустаҳкамлаш учун кураш олиб борилсин, бир маромда ишлаш, шартномалар ва буюртмалар асосида маҳсулот етказиб бериш тўла бажарилиши таъминлансин. 1986 йил ишлаб чиқарилаётган буюмлар ва халқ истеъмоли молларининг сифатини анча яхшилаш соҳасидаги ишларда бурилиш йили бўлиб қолиши керак. Ҳар бир коллективда юксак ижодий активлиқ ва талабчанлик вазияти вужудга келтирилсин. Меҳнатга виждонан муносабатда бўлиб, новаторлик кўрсатаётган ходимлар рағбатлантирилиб, шарафлансин. Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиблари бўлган меҳнат коллективларининг иш тажрибаси умумлаштирилсин ва уни оммалаштириш ташкил қилинсин.

Марказий, республика, тармоқ, маҳаллий газета ва журналлар, радио ва телевидение редакциялари Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларининг ошкоралигини таъминлаб, илғорларнинг муваффақиятларини, юксак натижаларга эришиш воситалари ҳамда методларини чуқур ва ёрқин кўрсатиб берсинлар.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитети Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолибларини қизғин қутлайдилар ҳамда мамлакатнинг барча меҳнаткашлари ишда юксак суръат ва аниқ маромни таъминлайдилар, 1986 йилги ҳамда ўн иккинчи беш йиллик планларининг муваффақиятли равишда тўла ва ошириб бажарилиши, ватанимизнинг иқтисодий қудрати янада мустаҳкамланиши учун ўзларининг куч ва билимларини сарфлайдилар, деб ишонч билдирадилар.

* * *

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари, эсдалик нишонлари билан мукофотланган ҳамда СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилган меҳнат коллективларининг рўйхати тармоқ, республика, ўлка ва область газеталарида эълон қилинади.

ЮКСАК ИШОНЧНИ ОҚЛАЙЛИК

Партиянинг мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришни жадаллаштиришга, тинчликни сақлаб қолишга қаратилган йўлини москваликлар қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Коммунистлар — пойтахт меҳнаткашларининг жанговар авангарди — 24 январь куни Союзлар уйининг Колонна залида очилган шаҳар XXVI ҳисобот-сайлов партия конференциясида шундай қўллаб-қувватлашнинг кучини изҳор этдилар.

Делегатлар **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, Н. В. Тализин, Б. Н. Ельцин, Л. Н. Зайков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар. Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари якдиллик билан конференция президиумига сайланган эдилар. Партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, революция ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, фан ва маданият арбоблари, ҳарбий бошлиқлар ҳам шу ерда.

Конференциянинг кун тартиби тасдиқланади. Унда КПСС Москва шаҳар партия комитети ва Москва шаҳар партия ташкилоти Ревизия комиссиясининг ҳисоботлари, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларининг лойиҳалари тўғрисида, КПСС шаҳар комитети ва Ревизия комиссиясини, партия XXVII съездига делегатларни сайлаш каби масалалар бор.

КПСС Марказий Комитетининг секретари, КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Н. Ельцин Москва шаҳар партия комитетининг ҳисобот докладини қилди.

Докладда ва нутқларда пойтахт партия ташкилотининг ҳисобот давридаги фаолиятига якун ясалди, КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель ва октябрь Пленумларининг қарорларидан, партиянинг съездолди ҳужжатларидан, партия Марказий Комитетининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш масалаларига оид йўл-йўриқларидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди, келгусидаги ишларнинг аниқ программаси белгиланди.

Партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама этиш чоғида ўз умрини яшаб бўлган, олға томон ҳаракатга тўсқинлик қилаётган ҳамма нарсаларни қатъиян бартараф этишга қаратилган йўлни пойтахт меҳнаткашлари якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликлари қайд этиб ўтилди. Делегатлар экономикага, кўп миллионли шаҳар турмушининг барча томонларига партия раҳбарлиги даражасини такомиллаштириш масалаларига катта эътибор бердилар. Москваликлар ўн биринчи беш йилликни кўпгина кўрсаткичлар бўйича муваффақиятли тугалладилар, бу йил ишлар яхши бошланди. Шу билан бирга, дейишди нотиқлар, экономикани интенсив ривожланиш йўлига ўтказишда, сифат жиҳатдан янги марраларга чиқиб олиш ҳамда шу асосда пойтахт халқ хўжалигини анча юксалтиришга эришишда талаб этилаётган силжишларга муваффақ бўла олинмади.

Шаҳар халқ хўжалигини ривожлантиришда экстенсив ёндашувлар давом этмоқда, баъзи ҳолларда эса шундай ёндашувлар кўпаймоқда. Меҳнатнинг фонд билан таъминланишини ўстириш суръатлари деярли аввалгидек сақланиб қолган ҳолда саноат ишлаб чиқаришини ўстириш ўртача йиллик суръатлари пасайиб кетди. Иқтисодий соҳада жиддий оғиш рўй берди. Фонд самарадорлиги пасайиб бораверди.

Шу муносабат билан конференцияда таъкидлаб ўтилганидек янги, анча мураккаб вазифаларни ўртага қўйиш ва уларни ҳал этиш ўзибўларчиликни бартараф этишни, эскириб қолган методларга барҳам беришни талаб қилди. Шаҳар комитети эса раҳбарларнинг каттагина группасига партиявий таъсир ўтказа олмади. Ана шу раҳбарлар таркиб топган ҳаракат ва фикрлаш тарзига кўра, содир бўлаётган ишлар моҳиятини тушунмадилар, ниманидир кутиб, ишларни секинлик билан қайта ташкил этмоқдалар. Масъулиятсизлик, соф хўжалик вазифаларини партия органларига юклашдек аввалги истак мана шундан келиб чиқмоқда. Кўплар аввалги тезликда ишлашни давом эттирмоқдалар ва ҳозирдаёқ орқада қолиб кетдилар.

Социал-иқтисодий ривожланиш мезонларига партиявий талабчанлик пасайтириб юборилди. Истиқболнинг аниқ-пухталиги ва муайянлиги йўқотиб қўйилган. Экономикани ўстириш суръатлари корхоналардаги мавжуд имкониятлар ва резервлардан жуда тўлиқ фойдаланилишига имкон бермайдиган тарзда жўрттага тиғиз қилиб белгиланмасди. Ўтган беш йиллик мобайнида йиллик планлар бўйича атиги 4,3 процент ўсиш кўзда тутилганди, амалда бу кўрсаткич салкам 3 баравар ошириб юборилди. Буни қаҳрамонлик, деб бўлмайди. Меҳнат унумдорлигини планлаштиришга ҳам худди шундай ёндашилди. Ўз ишидан, кўпгина кадрлар эса ўзларидан доимо мамнун бўлиб келганликлари шаҳар партия ташкилотига катта зиён етказди. Бир қанча район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ҳозирги талаблар асосида раҳбарлик услуби ва методларини ўзгартирмаганликлари ташвиш туғдиради.

Конференция қатнашчилари шаҳар экономикасидаги ишларнинг аҳволини атрофлича кўриб чиқиб, шаҳарни ривожлантиришнинг барча асосий йўналишларини қамраб олган 13 та тармоқ комплекс программасини рўёбга чиқариш, пойтахтнинг ишлаб чиқариш потенциалидан самарали фойдаланиш, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот сифатини ошириб, унинг таннархини арзонлаштириш, тежамкорлик режимини кучайтириш масалаларини муфассал анализ қилдилар.

Делегатлар министрликлар партия ташкилотларининг фаолиятини яхшилашга оид амалий таклифларни киритдилар. Ана шу партия ташкилотлари ҳар бир идоранинг фан-техника тараққиёти штабига айлантирилиши учун аппарат ходимларининг роли ва жавобгарлигини оширишлари лозим.

Конференцияда капитал қурилиш жиддий танқид қилинди. Москвада қурилиш-монтаж ишлари ҳажми ва тармоқдаги меҳнат унумдорлиги амалда ошмаётганлиги уқтириб ўтилди. Аммо коммунистлар — Москва шаҳар ижроия комитети тегишли бошқармаларининг раҳбарлари қурилиш ташкилотларининг қувватларини ошириш учун кўп иш қилаётганлари йўқ.

Партия ташкилотлари социал сиёсат масалаларига алоҳида эътибор беришлари зарур. Савдо ва умумий овқатланиш, маиший хизмат корхоналарининг иши москваликларнинг кўплаб эътирозларига сабаб бўлмоқда. Ҳозир пойтахтда шу асрнинг охиригача товарлар ишлаб чиқаришни ва хизмат кўрсатишни ривожлантириш комплекс программаси ишлаб чиқилган. Ихтисослашганлиги ва қайси идорага қарашли эканлигидан қатъи назар барча саноат тармоқлари шу программани амалга оширишга ўз ҳиссасини қўшиши керак, дейишди делегатлар. Шаҳар аҳолисининг уй-жой шароитларини яхшилаш ўткир проблема бўлиб қолмоқда. Шаҳар хўжалиги хизматлари, транспорт фаолияти москваликларнинг талаб ва эҳтиёжларига ҳозирча жавоб бермаяпти. Соғлиқни сақлаш, халқ маорифи, маданият, жисмоний тарбия ва спорт масалалари батафсил кўриб чиқилди. Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш, ичкиликбозлик, текинхўрликни, жамиятга хилоф бошқа ҳодисаларни бартараф этиш зарурлиги таъкидланди.

Барча делегатларнинг нутқларида партия ишининг услубини ижодий ривожлантириш керак, деган асосий фикр билдирилди. Пойтахт коммунистлари ҳисобот-сайлов кампанияси давомида минглаб танқидий фикр-мулоҳаза ва таклифларни киритдилар. Бу эса партия ташкилотларининг активлиги, жанговарлиги, партия сиёсатини амалга ошириш учун жавобгарлик кучайганлигидан далолат беради. Шу билан бирга ҳисобот ва сайловлар КПСС шаҳар ва район комитетларининг иш услуби ва методларида жиддий камчиликлар борлигини ҳам кўрсатди. Ҳозир ҳамма жойда партия ташкилотларининг энг муҳим ишлаб чиқариш вазифалари ва тарбиявий вазифаларни ҳал қилишга тегишли даражада таъсир ўтказишига эришиш муҳимдир.

Делегатлар КПСС Москва шаҳар ташкилоти Ревизия комиссиясининг докладини ҳам тингладилар.

* * *

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларининг лойиҳалари пойтахт партия ташкилотларида, меҳнат коллективларида манфаатдорлик билан амалий муҳокама қилинди. Москваликлар партиянинг сиёсий йўлини, коммунистик бунёдкорлик вазифаларини амалга оширишда КПСС Марказий Комитетининг новаторларча ёндашувини астойдил маъқулламоқдалар. Шаҳар XXVI ҳисобот-сайлов партия конференциясида улар қандай янги марраларга эришишлари кераклиги тўғрисида атрофлича гаплашиб олинди. 25 январь куни конференция Союзлар уйининг Колонна залида ўз ишини давом эттирди.

М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, В. В. Гришин, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Пономарев, С. Л. Соколов, Н. В. Тализин, Б. Н. Ельцин, Л. Н. Зайков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, В. П. Никонов ўртоқларни делегатлар гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Делегатлар Москва шаҳар партия комитетининг ҳисобот докладини, КПСС шаҳар ташкилоти ревизия комиссиясининг ҳисоботини, партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қилдилар. Улар пойтахт ҳаётининг барча соҳаларига партия раҳбарлигини яхшилаш зарурлиги тўғрисида гапирдилар. Ишлаб чиқариш ва ижтимоий турмушнинг ҳар бир участкасида одамларнинг жавобгарлигини ошириш, партия Марказий Комитети ва ҳукумат қарорлари бажарилиши устидан контролни кучайтириш муҳимдир. Барча нутқларда интизом, тартиб, уюшқоқликни яна ҳам активроқ мустаҳкамлаш, салбий ҳолатларга қарши курашиш керак, деган фикр билдирилди.

Конференцияда КПСС шаҳар ва район комитетларининг, халқ депутатлари Советларининг, турли идоралар ва муассасалар партия ташкилотларининг фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган амалий таклифлар айтилди. Экономикани янада юксалтириш, фан, маданиятни ривожлантириш йўллари белгиланди. Коммунистлар пойтахт меҳнат коллективларида юксак гражданлик активлиги, ижодий меҳнат, камчиликларга нисбатан муросасизлик, барча янги, илғор нарсаларни қўллаб-қувватлаш муҳитини вужудга келтириш муҳимлигини таъкидладилар. Иқтисодий потенциалдан, аввалги йилларда орттирилган барча қимматли тажрибадан тўлиқроқ фойдаланиш, эскириб қолган иш формалари ва методларидан қатъиян халос бўлиш—шу куннинг қаттиқ талабидир.

Конференция қатнашчилари КПСС Москва шаҳар комитети ва ревизия комиссиясининг докладлари, мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш Асосий йўналишларининг лойиҳаси тўғрисидаги доклад юзасидан якдиллик билан резолюциялар қабул қилишди. Резолюцияларда белгиланган ҳамма режалар, аввало, инсон тўғрисида, москваликларнинг турмушини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик билан боғлиқ эканлиги қайд этиб ўтилди. Ишлаб чиқариш самарадорлигини, барча ишларнинг сифатини ошириш — шу беш йилликнинг бош вазифасидир. Шунга мувофиқ делегатлар партия ташкилотларининг ташкилотчилик, оммавий-сиёсий, идеологик фаолиятини яхшилаш йўлларини ҳам белгилаб олдилар.

(ТАСС).

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБЛАРИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДАН

Қуйидаги колхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

1. Хўжайли районидаги В. И. Ленин номли колхоз

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

2. Қорақалпоғистон гўшт саноати ишлаб чиқариш бирлашмаси

3. Ўрта Осиё темир йўлининг Қорақалпоғистон бўлими

4. Ўзбекистон ССР Уй-жой-коммунал хўжалик министрлигининг Нукус шаҳридаги Қорақалпоғистон «Водоканал» ишлаб чиқариш бошқармаси

5. Ленинобод районидаги «Ленинград» совхози

6. Шуманай районидаги Ю. А. Гагарин номли совхоз

БУХОРО ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги совхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди:

1. Пешку районидаги «Жангелди» совхози

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги Давлат наслчилик заводи КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

1. Усмон Юсупов районидаги Ғ. Ғулом номли давлат наслчилик заводи

НАВОИЙ ОБЛАСТИДАН

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

1. Зарафшон шаҳри
2. Конимех районидаги КПСС XXV съезди номли совхоз

НАМАНГАН ОБЛАСТИДАН

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

1. Наманган области
2. Косонсой райони
3. Наманган райони

Қуйидаги колхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

4. Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхози

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

5. Наманганнинг «Узколхозстрой» тресги
6. Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг Наманагандаги «Автотехобслуживание» область ишлаб чиқариш бирлашмаси
7. Уйчи районидаги В. И. Ленин номли колхоз

САМАРҚАНД ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги район КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди:

1. Самарқанд шаҳридаги Сиёб райони

Қуйидаги совхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун»

(Давоми 3-бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

23 январь куни КПСС Марказий Комитетида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев Яман Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — Яман Халқ Демократик республикаси Бош министри Х. А. Б. Ал-Аттас ва ташқи ишлар министри А. А. Ад-Дали билан учрашдилар.

Жанубий Ямандаги ҳозирги аҳвол хусусида фикрлашиб олинди. Қуролли тўқнашувларни батамом тўхтатиш, мамлакатдаги турмушни тезроқ нормаллаштириш, аҳолига зарур ёрдамни бериш биринчи галдаги вазифалар бўлиб қолаётганлиги қайд этилди. ЯХДРдаги воқеаларнинг соф ички характери, унинг ишларига ташқаридан ҳеч кимнинг аралашувига бундан буён ҳам йўл қўймаслик зарурлиги алоҳида таъкидланди.

Жанубий яманлик ўртоқлар партиянинг бирлигини тиклаш биринчи даражали аҳамиятга эга эканини уқтирдилар ва партиянинг программавий ҳужжатларига, унинг янги жамият қуриш йўлига, ЯХДР халқи танлаб олган тараққийпарварлик йўлига садоқат асосида шу бирликка эришиш лозимлигига ишонч билдирдилар.

Совет томони бу мулоҳазаларга хайрихоҳлик изҳор этди. КПСС, Совет Иттифоқи бундан буён ҳам ЯСП ва ЯХДР билан дўстона ҳамкорлик йўлини ўтказаверишлари айтилди.

Учрашув самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди.

(ТАСС).

БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ

1985 ЙИЛДА СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШ ДАВЛАТ ПЛАНИНИНГ БАЖАРИЛИШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Совет Иттифоқи меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми қарорларини бажара бориб ва КПССнинг XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, йил бошида йўл қўйилган қолоқликни бартараф этдилар, ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларини оширишга, ишнинг сифат кўрсаткичларини яхшилашга эришдилар. Халқнинг фаровонлиги ошди.

Ўтган йили мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий якунлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида
Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган миллий даромад	103,1
Саноат маҳсулоти — жами	103,9
шу жумладан:	
Ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқариш	103,9
Истеъмол буюмларини ишлаб чиқариш	103,9
Қишлоқ хўжалик маҳсулоти	100
Транспорт барча турларининг юк обороти	101,6
Асосий фондларни ишга тушириш	100,7
Капитал маблағ сарфлаш	103
Ишчилар ва хизматчиларнинг сони	100,6
Меҳнат унумдорлиги:	
Саноатда	103,5
Қишлоқ хўжалигида (жамоат ишлаб чиқаришида)	101,4
Қурилишда	102,3
Темир йўл транспортида	103,0
Халқ хўжалигидаги фойда	105,8
Аҳоли жон бошига реал даромадлар	102,5
Халқ хўжалигидаги иш ҳақи фонди	103,4
Ишчи ва хизматчиларнинг пул билан олган ўртача иш ҳақи	102,8
Колхозларнинг жамоат хўжалигида колхозчиларнинг меҳнатига тўланган ҳақ	103,6
Аҳолига ижтимоий истеъмол фондларидан берилган тўловлар ва имтиёзлар:	
жами	104,1
Аҳоли жон бошига	103,1
Давлат ва кооператив савдосининг чакана товар обороти	104,2
Аҳолига кўрсатилган маиший хизмат ҳажми	106,1
Фойдаланиш учун топширилган жами уй-жой бинолари саҳни	100,5
Ташқи савдо обороти	101

Истеъмол ва жамғарма учун фойдаланилган **миллий даромад** (амалдаги нархларда) 567 миллиард сўмни ташкил этди.

Саноат маҳсулоти 808 миллиард сўмга етди; **қишлоқ хўжалиги** маҳсулоти (1983 йилги нархларда) 208 миллиард сўмга етди. 171 миллиард сўмликдан ортиқ қийматдаги **асосий фондлар** ишга туширилди.

Экономикани интенсив ривожланиш йўлига ўтказишни жадаллаштиришга қаратилган бир қанча катта тадбирлар амалга оширилди.

Ижтимоий меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари ўсди. Шу асосда миллий даромаднинг 96 процент ўсиши таъминланди. Ижтимоий маҳсулотга материал сарфи камайтирилди. Бу эса 3 миллиард сўмлик хом ашё, материал, ёқилғи, энергия ва бошқа меҳнат предметларини тежаш имконини берди. Миллий даромадга энергия сарфи бир процент, металл сарфи 2,4 процент камайтирилди. Халқ хўжалигининг ёқилғи ва энергияга талаби ўсишининг қарийб ярми ёқилғи ва энергияни тежаш ҳисобига, қора металлар прокатида эса, ана шу эҳтиёж тежаш ҳисобига 40 процентдан зиёд таъминланди.

Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик сони 117,5 миллион кишини, **колхозчиларнинг** ўртача йиллик сони (жамоат-хўжалиги) 12,8 миллион кишини ташкил этди. Ўтган йиллардаги каби меҳнатга қобилиятли аҳоли иш билан тўла таъминланди.

Ўтган йили ишлаб чиқариш коллективларининг меҳнат активлиги юксак даражада бўлди. Меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг илғор формалари янада кенг ёйилди. Иш вақтининг бекор кетиши қисқартирилди, кадрлар қўнимсизлиги камайди.

Халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш давом эттирилди. Саноатда, қишлоқ хўжалигида, транспортда, алоқа ва маиший хизматда хўжалик юритишнинг янги методлари янада кенг ёйилди. Машинасозлик ва агросаноат комплексларини бошқариш системаларини қайта қуриш бошланди.

Умуман халқ хўжалигини ривожлантиришда ижобий якунларга эришиш билан бирга бир қанча тармоқларда асосан хўжалик юритишнинг интенсив методларига суст ўтилганлиги, ташкилотчилик иши зарур даражада эмаслиги сабабли план топшириқларидан жиддий орқада қолишга йўл қўйилди.

Ташқи савдо обороти 141 миллиард сўмни ташкил этди. СССР билан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида кўп томонлама ва икки томонлама битимлар асосида ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперациялаш программаси изчил амалга оширилди. Чет мамлакатлар билан ўзаро фойдали иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик кенгайди. 1985 йилда Совет Иттифоқи чет элларда 770 дан ортиқ саноат корхонаси ва бошқа объектларни қуришда кўмаклашди.

I. ФАН-ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ

Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга оид тадбирлар амалга оширилди. 14 та илмий кашфиёт рўйхатга олинди, 23 мингтадан ортиқ ихтиро ва 4 миллионта рационализаторлик таклифидан фойдаланилди. Илмий ходимлар сони салкам 1,5 миллион кишини ташкил этди. Юксак самарали техника ва технологияни яратиш ва қўлланишга оид энг муҳим программаларни амалга ошириш давом эттирилди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан биргаликда тадқиқотлар ўтказилди. 2000 йилгача фан-техника тараққиёти комплекс программаси ишлаб чиқилди.

Ишлаб чиқариш ва тайёрланаётган маҳсулотнинг техникавий даражаси оширилди.

Мавжуд корхоналарни техника жиҳатдан қайта қуроллантириш ва реконструкциялаш кўламлари ўсди. Шу мақсадлар учун капитал маблағлар сарфлаш ишлаб чиқариш қурилишидаги маблағ умумий ҳажмининг 37 процентига етди ва 1984 йилга нисбатан 7 процент кўпайди. Шу маблағлар ҳисобига темир руда концентрати, буғ турбиналари, химиявий асбоб-ускуналар ва уларнинг эҳтиёт қисмлари, лак ва бўёқлар ишлаб чиқарадиган қувватларнинг асосий ўсиши таъминланди.

Саноатда маҳсулотнинг 4 минг турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва тайёрлана бошланди. Машиналар, асбоб-ускуналар, аппаратлар, автоматлаштириш воситалари ва приборлари янги типларининг 3,6 мингта намунаси яратилди. Салкам 8 мингта участка, цех, ишлаб чиқариш комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришга ўтказилди. 11 мингдан ортиқ механизациялашган поток, автомат ва ротор линия, 13 мингдан кўпроқ саноат роботи ўрнатилди. Технология жараёнларини бошқаришнинг 775 та автоматлаштирилган системалари яратилди.

Машинасозликда металлни тежайдиган технология жараёнларидан фойдаланиш кенгайтирилди. 193 та ўзгарувчан автоматлаштирилган ишлаб чиқариш системаси жорий этилди. Рақамли программа билан бошқариладиган, металлга ишлов берадиган янги ускуналар, нефть саноати учун блокли автоматлаштирилган буғ генератор қурилмаларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Техника-иқтисодий кўрсаткичлари яхшиланган порошокли қопламани плазмали пуркайдиган қурилмалар ва металларга ишлов берадиган лазер қурилмалар, шимолий районларда ишлатишга мўлжалланган магистрал электровозлар тайёрланди. Металлга ишлов беришнинг ўзгарувчан автоматлаштирилган участкалари учун комплект ускуналарни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Фойдаланиш параметрлари оширилган микро ва мини электрон-ҳисоблаш машиналари ишлаб чиқариш кенгайтирилди. Бир қанча машиналар ва ускуналарнинг ягона қуввати ва унумдорлиги оширилди.

Ёқилғи-энергетика комплексида атом энергетикаси, очиқ усулда кўмир қазиб олиш ва қатламларга таъсир кўрсатишнинг илғор усулларини қўлланиб, нефть қазиб олиш жадал ривожлантирилди.

Қора металлургияда металл маҳсулотларнинг тежамли турлари —совуқ усулда тайёрланган тунука ва пўлат лента, ғоят аниқ шаклли пўлат, кам лигерланган пўлатдан тайёрланган ва мустаҳкамлаш учун термик ишлов берилган прокат ишлаб чиқариш кўпайди. Узлуксиз қуядиган машиналардан қуйма заготовкалар олиш, печдан ташқари шароитда вакуумлаштирилган, шунингдек инерт газлар билан чўмичда ишлов берилган электр пўлат ва пўлат ишлаб чиқариш ортди.

Химия саноатида асосий параметрлари жиҳатидан табиий каучукнинг ўрнини қоплайдиган стереосозлаш тузилишидаги синтетик каучуклар, термопластлар, истеъмол хусусиятлари яхшиланган синтетик толалар ишлаб чиқариш жадал суръатлар билан ўсди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш ва уларни тайёрлаш структураси такомиллаштирилди. Қишлоқ хўжалик хомашёсидан комплекс фойдаланишни таъминловчи машиналар ва ускуналарни жорий қилиш давом эттирилди. Олдинги ғилдираги ҳаракатга келтириладиган ВАЗ енгил автомобилларининг дастлабки саноат туркуми ишлаб чиқарилди. «Янгилик» («Н») индекси қўйилган сифати яхшиланган енгил саноат моллари ва ғоят замонавий буюмлар, кассетали видеомагнитофонлар ишлаб чиқариш ўсди. Халқ истеъмоли молларининг умумий ҳажмида олий ва биринчи классли радиоприёмник қурилмалар, рангли тасвирдаги телевизорлар ҳиссаси ортди. Фойдаланиш сифатлари яхшиланган рўзғор холодильниклари ва морозильниклари ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида олий сифат категориясидаги саноат маҳсулотининг салмоғи 16.5 процентни ташкил этди.

Саноатда илмий-техникавий тадбирлар амалга оширилиши ҳисобига ишчилар сонини шартли равишда қисқартириш йилига 700 мингдан кўпроқ кишини ташкил этди, маҳсулот таннархини арзонлаштиришдан салкам 4 миллиард сўм иқтисод қилинди.

«Енисей-1200» дон йиғиштириб оладиган комбайнлар, **қишлоқ хўжалик** машиналари ва қуролларининг бошқа турларини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш даражаси ўсди. Маккажўхори донининг 80 процентга яқини, соя ҳосилининг учдан икки қисми, қанд лавлагининг 70 процентдан кўпроғи индустриал технология асосида ишлов бериладиган майдонлардан йиғиштириб олинди. 1985 йилги кузги дон экинлари ва баҳори буғдой экилган майдонларнинг тўртдан бир қисмидан кўпроғида интенсив технология қўлланилди. Деҳқончиликнинг тупроқ ҳосилдорлигини оширишни таъминлайдиган зона системаларига ўтиш давом эттирилди.

Транспортда темир йўл линияларининг электрлаштирилган участкалари 3,1 процент, автоблокировка ва диспетчерлик маркази билан жиҳозланган участкалар 1,9 процент узайтирилди. Оғир юк ташийдиган ва узун составли поездларда юк ташиш кенгайтирилди. Юк ташийдиган поезднинг ўртача вазни 3 минг тоннадан ошди. Дарё транспортида юк ташишнинг бир қанча илғор усуллари жорий этилди. Дизель двигателли автомобилларда юк ташиш салмоғи ортди.

Қурилишда янги конструкцияларни, самарали материалларни кенгроқ қўлланиш, илғор технологияни жорий этиш асосида техникавий даража янада оширилди. Тўла йиғма қурилиш ҳажми 2,3 процент кўпайди.

Шу билан бирга ишлаб чиқаришда янги техника ва технология етарли суръатлар билан ўзлаштирилмади. Кўпгина маҳсулотларнинг, шу жумладан халқ истеъмол молларининг техникавий даражаси ва сифати замонавий талаблардан орқада қолмоқда. Бир қанча министрликлар фан ва техникани ривожлантириш топшириқларини бажармадилар.

II. САНОАТ

Маҳсулот **реализация қилиш** йиллик плани 100,3 процент бажарилди. Маҳсулотнинг кўпгина энг муҳим турларини ишлаб чиқариш топшириқларидан ўзиб кетилди.

Саноат маҳсулотининг умумий ҳажми 1984 йилга нисбатан планда кўзда тутилганидек, 3,9 процент кўпайди. Шу билан бирга йилнинг иккинчи ярмида ишлаб чиқаришнинг 4,6 процент ўсиши таъминланди, бу эса йилнинг биринчи ярмидагидан бир ярим баравар ортиқдир.

Айрим тармоқларга доир маълумотлар қуйида келтирилади:

	1985 йилда ишлаб чиқариш ҳажми 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида
Оғир саноат	105
Шу жумладан:	
машинасозлик комплекси	107
Конструкцион материаллар ишлаб чиқарувчи тармоқлар	103
Шундан:	
қора ва рангли металлургия	102
Химия ва нефть химияси саноати	105
Ўрмон, ёғочсозлик ва целлюлоза-қоғоз саноати	103
Бинокорлик материаллари саноати	102
Ёқилғи-энергетика комплекси	101
Шундан:	
Электр энергетика	104
Ёқилғи саноати	100,1
Енгил саноат	102
Агросаноат комплексига кирувчи қайта ишлаш тармоқлари	102
Шундан:	
Озиқ-овқат саноати	101
Гўшт-сут саноати	103
Балиқ саноати	104

Машинасозлик, ёқилғи-энергетика комплекси составида эса—атом электр энергетикаси билан газ саноати бирмунча кўпроқ ўсишга эришди. Маданий-маиший ва рўзғор моллари ишлаб чиқариш 1984 йилга нисбатан 6 процент кўпайди.

Саян, Жанубий Якутия, Павлодар-Экибастуз территориал ишлаб чиқариш комплексларининг ва Курск магнит аномалияси зонасининг индустриал қудрати жадал ривожланди.

Саноатдаги **меҳнат унумдорлиги** 3,5 процент ўсди, ишлаб чиқаришни ўстиришнинг 90 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди.

Умуман саноатда ва кўпчилик министрликларда меҳнат унумдорлигининг ўсиши ўртача иш ҳақининг ошишидан илдамроқ борди.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг таннархи ва унга ишлатиладиган материал камайди, фойда кўпайди.

Министрликлар бўйича саноат маҳсулоти реализация қилиш плани қандай бажарилганлиги, ишлаб чиқаришнинг ва меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръатлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди:

Умумиттифоқ ва иттифоқ — республика министрликлари ҳамда идоралари	Маҳсулотни реализация қилиш йиллик планининг бажарилиш проценти	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида: ишлаб чиқариш ҳажми	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида: меҳнат унумдорлиги
Энергетика ва электрлаштириш	101	104	102
Нефть саноати	96	97	94
Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси саноати	98	100,4	100,3
Газ саноати	100,6	110	107
Кўмир саноати	101	102	102
Қора металлургия	99,3	102	102
Рангли металлургия	100,7	103	103
Химия саноати	99,3	104	104
Минерал ўғит ишлаб чиқариш	98	107	104
Энергетика машинасозлиги	102	108	108
Оғир ва транспорт машинасозлиги	101	105	106
Электр техника саноати	102	105	107
Химия ва нефть машинасозлиги	102	107	107
Станоксозлик ва асбобсозлик саноати	101	107	106
Приборсозлик, автоматлаштириш воситалари ва бошқарув системалари	102	105	107
Автомобиль саноати	102	105	105
Трактор ва қишлоқ хўжалик машинасозлиги	102	106	106
Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машинасозлиги	102	110	110
Қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги	102	105	106
Енгил ва озиқ-овқат саноати машинасозлиги ҳамда рўзғор асбоблари	100,6	107	107
Ўрмон ,целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати	99	103	104
Бинокорлик материаллари саноати	99	102	102
Енгил саноат	99,8	102	103
Давлат агросаноат комитети	100,3	103	102
Балиқ хўжалиги	103	104	103
Дон маҳсулотлари	103	104	103
Медицина ва микробиология саноати	100	108	107

Барча **иттифоқдош республикаларнинг** саноати янада ривож топди. Маҳсулот реализация қилиш планининг бажарилиши ва ўсиш суръатлари қуйидаги маълумотлардан кўриниб турибди (иттифоқ қарамоғидаги саноат ҳам шу жумлага киради):

	Маҳсулотни реализация қилиш йиллик планининг бажарилиш проценти	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида: ишлаб чиқариш ҳажми	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида: меҳнат унумдорлиги
РСФСР	100,4	103,6	103,5
Украина ССР	100,1	103,2	103,0
Белоруссия ССР	102	106,2	105,2
Ўзбекистон ССР	99,7	107,3	104,5
Қозоғистон ССР	100,1	104,5	103,1
Грузия ССР	99,5	107,0	105,4
Озарбайжон ССР	100,5	105,6	104,1
Литва ССР	102	104,0	103,4
Молдавия ССР	100,5	100,7	99,3
Латвия ССР	102	103,3	103,6
Қирғизистон ССР	101	103,7	102,9
Тожикистон ССР	101	104,3	101,6
Арманистон ССР	100,9	106,6	104,0
Туркманистон ССР	100,7	102,0	100,7
Эстония ССР	102	102,3	102,8

1985 йилда бир қанча саноат министрликларининг 2,3 мингта ишлаб чиқариш бирлашмаси ва корхонаси хўжалик юритишнинг янги шароитларида ишлади. Уларнинг кўпчилигида шартномавий интизом яхшиланди. Белоруссия ССР, Литва ССР ва Латвия ССР енгил саноат бирлашмалари ҳамда корхоналари, Белоруссия ССР, Латвия ССР ва Эстония ССР озиқ-овқат саноати, Белоруссия ССР гўшт ва сут саноати, Литва ССР маҳаллий саноат бирлашмалари ва корхоналари шартномавий мажбуриятларни тўла ҳажмда бажардилар.

Умуман мамлакатда **маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш қуйидагича бўлди:**

	1985 йилда ишлаб чиқарилди	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида
Электр энергия, миллиард киловатт-соат	1.545	104
Нефть (газ конденсати ҳам шу ҳисобга киради), миллион тонна	595	97
Газ, миллиард куб метр	643	109
Кўмир, миллион тонна	726	102
Пўлат, миллион тонна	155	100,2
Қора металлар прокати (тайёри), миллион тонна	108	100,7
Пўлат қувурлар, миллион тонна	19,3	102
Темир руда, миллион тонна	248	100,2
Минерал ўғит (озиқ моддалари 100 процентга айлантириб ҳисоблаганда), миллион тонна	33,2	108
Ўсимликларни ҳимоя қилишнинг химиявий воситалари (шартли бирликларда), минг тонна	595	103
Каустик сода, миллион тонна	3,1	103
Олтингугурт кислотаси, миллион тонна	26,0	103
Синтетик смола ва пластмассалар, миллион тонна	5,0	104
Химиявий тола ва иплар, миллион тонна	1,4	99,5
Автопокришкалар ,миллион дона	65,2	102
Синтетик ювиш воситалари, миллион тонна	1,2	105
Турбиналар, миллион киловатт	21,6	101
Турбиналарнинг генераторлари, миллион киловатт	13,3	97
Ўзгарувчан ток электр моторлари, миллион киловатт	54,7	102
Металл қирқиш станоклари, миллион сўмлик	2674	112
Шу жумладан рақамли программа асосида бошқариладиган станоклар	1068	136
Темирчилик-пресс машиналари, миллион сўмлик	662	100,
Программа асосида бошқариладиган автомат манипуляторлар (саноат роботлари), минг дона	15,2	107
Автоматлаштириш приборлари, воситалари ва уларнинг запас қисмлари, миллиард сўмлик	4,8	105
Ҳисоблаш техникаси воситалари ва уларнинг запас қисмлари, миллиард сўмлик	4,2	113
Нефть аппаратлари, миллион сўмлик	229	109
Химия асбоб-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари, миллион сўмлик	936	110
Енгил ва озиқ-овқат саноати учун технология машина-ускуналари ва уларнинг запас қисмлари, миллиард сўмлик	1,7	105
Тракторлар, миллион от кучи ҳисобида	52,8	104
Қишлоқ хўжалик машиналари, миллиард сўмлик	3,7	104
Чорвачилик ва озуқа ишлаб чиқариш машиналари ҳамда ускуналари, миллиард сўмлик	2,9	110
Комбайнлар, минг дона:		
дон комбайнлари	112	95
Маккажўхори комбайнлари	2,5	108
Пахта териш машиналари, минг дона	9,4	.93
Экскаваторлар, минг дона	42,6	102
Иморатбоп ёғоч (колхозлар тайёрлагани бу ҳисобга кирмайди), миллион зич куб метр	277	99,2
Қоғоз, миллион тонна	6,0	102
Шу жумладан газетабоп қоғоз, миллиард квадрат метр	33,3	104
Цемент, миллион тонна	131	100,7
Йиғма темир-бетон, миллион куб метр	135	102
Ҳамма турдаги газламалар, миллиард квадрат метр	12,1	102
Тикувчилик буюмлари, миллиард сўмлик	26,1	104
Ички ва устки трикотаж, миллиард дона	1,7	103
Пойабзал, миллион жуфт	787	103
Соат, миллион дона	67,2	100,2
Чинни-фаянс ва майолика идиш-товоқлар, миллион сўмлик	930	104
Навли идиш-товоқлар (шиша ва биллур) миллиард сўмлик	1,2	93
Радиоприемник қурилмалар, миллион дона	8,8	94
Телевизорлар, миллион дона	9,4	104
шу жумладан рангли тасвирли телевизорлар	4,0	112
Холодильник ва морозильниклар, миллион дона	5,9	103
шу жумладан, камерасининг сиғими 200 куб дециметр ва ундан ортиқ холодильниклар	3,3	112
Кир ювиш машиналари, миллион дона	5,1	112
Енгил автомобиллар, миллион дона	1,3	100,4
Мотоцикль ва мотороллерлар, миллион дона	1,1	99,8
Мебель, миллиард сўмлик	7,9	106

Газ, кўмир, металл рудалар қазиб олиш, бир қанча рангли металлар, автопокришкалар, металл қирқиш станоклари, саноат роботлари, приборлар, автоматлаштириш ва ҳисоблаш техникаси воситалари, автомобиллар, тракторлар, дон комбайнлари, пахта териш ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш плани бажарилди.

Халқ истеъмол қиладиган кўпчилик моллар ишлаб чиқариш топшириғи ошириб бажарилди. Пландан ташқари 1,6 миллион дона ички ва устки трикотаж, 130 мингта холодильник, 47 мингта кир ювиш машинаси, 170 миллион сўмлик мебель ва бошқа кўпгина махсулотлар ишлаб чиқарилди.

Нефть қазиб олиш ва уни дастлабки қайта ишлаш, қора металларнинг тайёр прокати, минерал ўғит, синтетик смола ва пластмассалар, химиявий тола ва иплар, темирчилик пресс машиналари, химия асбоб-ускуналари, нефть аппаратлари, иморатбоп ёғоч, цемент, йиғма темир-бетон, телевизорлар, айрим турдаги газламалар ишлаб чиқариш плани бажарилмади.

Шартномавий мажбуриятлар тўла-тўкис бажарилмади. Маҳсулот етказиб бериш юзасидан олинган мажбуриятларни бажаришда Химия саноати, Минерал ўғит ишлаб чиқариш, Ўрмон, целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати министрликларининг бирлашма ҳамда корхоналари анчагина қолоқликка йўл қўйдилар.

Нефтни қайта ишлаш ва нефть химияси, Кўмир, Химия саноати, Қора металлургия, Минерал ўғит ишлаб чиқариш, Бинокорлик материаллари саноати, Енгил саноат министрликлари меҳнат унумдорлигини планга мувофиқ ўстиришни таъминламадилар.

Бир қанча министрлик ва идораларнинг корхона ҳамда бирлашмалари ишлаб чиқариш қувватларидан тўла-тўкис фойдаланмадилар, моддий ресурсларни тежаш, таннархни камайтириш, жамғарма олиш топшириқлари ҳамда социалистик мажбуриятларини бажармадилар, бир маромда ишламадилар, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқардилар. Иккиламчи моддий ресурслардан фойдаланишда катта камчиликлар бор.

III. АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ

Агросаноат комплекси тармоқларининг ходимлари бир қанча турдаги қишлоқ хўжалик махсулотлари етиштиришни ва озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни кўпайтирдилар.

1985 йилда давлат ресурсларига топширилган дон мамлакат аҳолисини нон ва нон маҳсулотлари билан тўла-тўкис таъминлаш имконини беради.

Бултур 82 миллион тонна саноатбоп қанд лавлаги, 8,75 миллион тонна пахта, 5,23 миллион тонна кунгабоқар, 73 миллион тонна картошка, 28 миллион тонна сабзавот, 10,4 миллион тонна мева ҳосили олинди. Дағал ва ширали ем-хашак тайёрлаш плани бажарилди, бу эса чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришни таъминлаш имконини беради.

1986 йил ҳосили учун 32,8 миллион гектар ерга кузги ғалла экилди, 106,9 миллион гектар ер шудгор қилинди. Колхоз ва совхозларда баҳори экинларнинг уруғлик фондлари тўла-тўкис ғамлаб қўйилди, уруғликнинг кўп қисми экиладиган кондицияларга етказилди. Ремонт корхоналари қишлоқ хўжалик техникасини кўкламги экишга шайлаб қўймоқдалар.

Чорвачилик янада ривожлантирилди. Ҳамма категориялардаги **хўжаликларда** бу тармоқ маҳсулотларини етиштиришга оид **маълумотлар қуйидагилардан иборат:**

	1984 й.	1985 й.
Гўшт (сўйилган вазнда), миллион тонна	17,0	17,1
Сут, миллион тонна	97,9	98,2
Тухум, миллиард дона	76,5	77,0
Жун (ҳақиқий вазнда), минг тонна	465	442

Чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришга асосан чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Жамоат хўжаликларида ҳар бош сигирдан соғиб олинган сут ўрта ҳисобда 52 килограмм кўпайди, қорамол ва чўчқаларнинг ўртача суткалик семириши 2 процент ошди.

Ҳамма категориядаги хўжаликларда **маҳсулдор чорва туёғи** қуйидагича бўлди (миллион бош ҳисобида):

	1985 й. 1 январигача.	1986 й. 1 январигача.
Қорамол	121,0	120,7
Шу жумладан сигирлар	43,6	42,8
Чўчқалар	77,9	77,6
Қўй ва эчкилар	149,2	146,5

Ҳамма категориядаги хўжаликларда **чорвачилик маҳсулотларини давлат йўли билан харид қилиш** қуйидагича бўлди:

	1984 й.	1985 й.
Чорва ва парранда, миллион тонна тирик вазнда	18,2	18,4
Сўйилган вазнда	11,5	11,7
Сут, миллион тонна	66,2	68,1
Тухум, миллиард дона	49,5	50,7
Жун (соф толага айлантирилгани), минг тонна	239,9	242,9

1984 йилга нисбатан давлат йўли билан чорва моллар ва парранда, жун харид қилиш бир процент, сут харид қилиш 3 процент, тухум харид қилиш 2 процент кўпайди. Чорва моллар, парранда, сут, тухум ва жун харид қилиш планлари ошириб бажарилди.

Колхоз ва совхозларда бригада пудратидан фойдаланиш негизида меҳнатни ташкил қилишни такомиллаштириш давом эттирилди, хўжалик ҳисоби жорий қилинди.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотининг асосий турларини етиштириш рентабеллиги ошди. 1985 йилда колхоз ва совхозларнинг бутун фаолиятидаги фойда аввалги йилга нисбатан 7 процент кўпайиб, 21 миллиард сўмга етди.

Агросаноат комплекси **озиқ-овқат тармоқлари** ходимлари озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш юзасидан планлаштирилган ҳажмларни асосан таъминладилар.

	1984 й. Ишлаб чиқарилди.	1985 й. Ишлаб чиқарилди.
Гўшт (саноатда ишлаб чиқарилгани) миллион тонна	10,7	10,8
Колбаса маҳсулотлари, миллион тонна	3,3	3,4
Овқатга ишлатиладиган балиқ маҳсулотлари, балиқ консервалари билан бирга, миллиард сўм	7,0	7,3
Мол ёғи, миллион тонна	1,5	1,5
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари сутга айлантириб ҳисоблаганда, миллион тонна	28,6	29,8
Маргарин маҳсулоти, миллион тонна	1,4	1,4
Қанд-шакар, миллион тонна	12,5	11,8
Ўсимлик ёғи, миллион тонна	2,7	2,5
Кондитер маҳсулотлари, миллион тонна	4,2	4,3
Табиий чой, минг тонна	250	259
Консервалар, миллиард шартли банка	17,2	18,0
Шу жумладан, мева-сабзавот консервалари	12,0	12,4
Мева шарбати, миллиард шартли банка	2,4	2,6
Минерал сувлар, миллиард шиша	2,6	2,6
Алкоголсиз ичимликлар, миллион декалитр	357	383

СССР давлат агросаноати бирлашмалари ва корхоналари саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми ва меҳнат унумдорлигини ўстириш бўйича топшириқларни ошириб адо этдилар.

ШАҲДАМ ОДИМЛАРИ

Ўрмон хўжалигида давлат аҳамиятига молик ўрмонларда 2,2 миллион гектар ерда ўрмонларни тиклаш ишлари, 47 миллион гектар ерда ўрмон тузилиши амалга оширилди.

Агросаноат комплекси тармоқларининг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланишига эришилди.

Қишлоқ хўжалигига жами қуввати 34,7 миллион от кучига тенг бўлган 393 мингта трактор, 111 мингта ғалла комбайни, 2,5 мингта маккажўхорини ўриб оладиган комбайн, 8,6 мингта картошка йиғиштириб оладиган комбайн, 4,9 мингта лавлаги йиғиштириб оладиган комбайн ва 9 мингта пахта териш машинаси, 19,5 мингта ёмғирлатиш машиналари ва қурилмалари, 4 мингта дағал хашакни майдалаб берадиган механизмлар, 2,6 мингта прицепга ўрнатилган ва ем-хашакни аралаштириб молларга солиб кетадиган механизм ва бошқа кўплаб техника **етказиб берилди.** 100 процент озуқа моддаларига айлантириб ҳисоблаганда 25,4 миллион тонна минерал ўғитлар, 989 минг тонна химиявий ем-хашак аралашмалари етказиб берилди. Агросаноат комплексининг озиқ-овқат тармоқлари корхоналарига технология ускуналари етказиб бериш кўпайди.

Агросаноат комплекси системасига, шунингдек ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқарувчи тармоқларга **капитал маблағ** сарфи 55 миллиард сўмдан кўпроқни ташкил этди. Шу маблағдан 45,6 миллиард сўми қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга, шу жумладан 9 миллиард сўми мелиорация қурилишларига сарфланди.

Қишлоқ хўжалигида 6 миллион бош чорва молларни боқиш учун чорвачилик бинолари, механизациялашган фермалар ва комплекслар, паррандалар учун 8,5 миллион парранда боқиладиган бинолар, 2,1 миллионта товуқ боқиладиган паррандачилик фабрикалари ва йилига 52 миллионта товуқ гўштга боқиладиган парранда фабрикалари, сиғими 21 миллион куб метрли силос ва сенаж иншоотлари ҳамда бошқа объектлар қурилди.

1,4 миллион гектар суғориладиган ва захи қочирилган ерлар фойдаланишга топширилди, 3,4 миллион гектар яйловга сув чиқарилди. 1,6 миллион гектар захини қочириш талаб қилинмайдиган қишлоқ хўжалик экинзорларида маданийлаштириш-техника ишлари амалга оширилди. Қишлоқ хўжалик техникаси, чорвачилик ва озуқа етиштириш учун машиналар, ускуналар, минерал ўғитлар ва ем-хашакка аралаштириладиган қўшимчалар, шунингдек гўшт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, нон-булка маҳсулотлари, қанд ишлаб чиқариладиган янги қувватлар фойдаланишга топширилди, элеваторлар, омихта ем заводлари, картошка, сабзавот ва мева омборлари қурилди.

Агросаноат комплекси тармоқларида қўлга киритилган ютуқлар билан бир қаторда жиддий камчиликлар ҳам мавжуд. Бир қанча колхозлар ва совхозлар давлатга деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари сотиш планларини ҳамон бажармаётирлар, ресурслардан самарасиз фойдаланилишига, техниканинг тўхтаб қолишига, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нобуд бўлишига йўл қўймоқдалар, хўжалик ҳисобининг таъсирчанлигини таъминламаяптилар. Қайта ишловчи тармоқларнинг айрим ишлаб чиқариш бирлашмалари ва корхоналари ишлаб чиқарилаётган озиқ-овқат маҳсулотлари сифатининг жиддий яхшиланишига эришганларича йўқ. Қайта ишлаш базасини ривожлантиришга ажратилган капитал маблағлар тўла ҳажмда ўзлаштирилмади.

IV. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

Юк ташиш ва транспорт айрим турларининг юк обороти қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

	1985 йилда бажарилгани	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида
Юк ташиш, миллион тонна		
Темир йўл транспорти	3958	101
Умум фойдаланишдаги дарё транспорти	632	102
Умум фойдаланишдаги автомобиль транспорти	6319	99,4
Нефть ҳамда нефть маҳсулотлари қувурлари	631	97
Юк обороти, миллиард тонна-километр		
Темир йўл транспорти	3719	102
Умум фойдаланишдаги дарё транспорти	262	99
Умум фойдаланишдаги автомобиль транспорти	142	102
Нефть ҳамда нефть маҳсулотлари қувурлари	1313	96
Газ саноати министрлигининг газ қувурлари	1131	113

Ҳамма турдаги транспортнинг юк обороти 1,6 процент, пассажир обороти 2,6 процент кўпайди.

Темир йўл транспорти юк ташиш умумий ҳажми бўйича йиллик планни, шу жумладан тошкўмир, руда, цемент, дон ва бошқа бир қанча энг муҳим юкларни ташиш, пассажир обороти, юк ташишда банд бўлган ходимлар меҳнат унумдорлигини ошириш йиллик планларини уддалади. Юк ташишдаги ўсишнинг ҳаммасига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Айни пайтда юк обороти топшириқлари, нефть ҳамда нефть маҳсулотларини, минерал ўғитларни, торф ҳамда торф маҳсулотларини, ёғоч-тахта ва бошқа юкларни ташиш, таннарх, юк локомотивлари ҳамда вагонлари суткалик ўртача унумдорлиги топшириқлари бажарилмади.

Денгиз транспортида чет элларда ва ички денгизларда юк ташиш, юк ортиш ва тушириш ишлари пландагидан кўпроқ бўлди; юк ташиш 1,8 процент, юк ортиш ва тушириш ишлари 2 ва 3 процент ошди.

Дарё транспортида юк ташиш плани, жумладан кокс, рангли металлар рудаси ва олтингугурт хом ашёси, бинокорлик ва химия юклари, донадор шлаклар, ўтга чидамли маҳсулотлар, флюслар ташиш плани бажарилди. Юк обороти, пассажир обороти ва пассажир ташиш плани бажарилмади.

Автомобиль транспортида пассажир ташиш ва пассажир обороти плани бажарилди. Автобусда пассажир ташиш 3 процент кўпайди. Юк автомобилларидан фойдаланиш яхшиланмади, юк ташиш, юк обороти ҳамда енгил таксомоторларнинг пулли қатнови ҳажми бўйича белгиланган маррага эришилмади.

Нефть ҳамда нефть маҳсулотлари қувурлари транспорти юк обороти, нефть ҳамда нефть маҳсулотларини ўтказиш планини бажармади.

Газ саноати министрлигининг **газ қувурлари** товар газ етказиб бериш планини таъминлади.

Ҳаво транспортида пассажир обороти, пассажир ва юк ташиш, халқ хўжалиги тармоқларига хизмат қилиш ишлари плани ошириб бажарилди. 112 миллиондан ортиқ киши манзилга етказилди. 108 миллион гектар майдонда авиация билан химиявий ишлар бажарилди.

Бироқ халқ хўжалигининг транспортда бир қанча юкларни ташиш ишлари тўла таъминланмади; ҳаракат составининг юк ортиш ва тушириш жараёнида унумсиз тўхтаб туриши ҳамда бўш қатнови ҳали ҳам кўп.

Алоқа корхоналари маҳсулот ҳажми планини бажарди ва унинг 5 процент ўсишига эришди.

Топшириққа мувофиқ шаҳарлараро алоқа линияларида телефон каналлари узунлиги, маълумотларни узатиш ва телеграф тармоқлари умумдавлат системаси каналларининг коммутация узеллари сиғими, шаҳар телефон станциялари сиғими, асосий почта корхоналарини комплекс механизациялаш даражаси ошди. Қишлоқ телефон станциялари сиғимини кўпайтириш плани бажарилмади.

Радиоэшиттириш ва телевизион станциялар тармоғи кенгайтирилди.

V. КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

Ишлаб чиқариш ва социал-маданий қурилишнинг катта программаси амалга оширилди. **Асосий фондларни** ишга тушириш 1,2 миллиард сўм кўпайди. **200 га яқин янги давлат саноат корхоналари ишга туширилди.**

Машинасозлик комплексида буғ ва газ турбиналари, юк автомобиллари, магистрал вагонлар, паст вольтли электр аппаратлари, кабель маҳсулотлари, химия ускуналари ва улар учун эҳтиёт қисмлар, металл қирқадиган станоклар, темирчилик-пресслаш машиналари ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган қувватлар ишга солинди.

Конструкция материаллари ҳамда улар учун хом ашё **ишлаб чиқарувчи тармоқларда** Кустанай областидаги Качар кон-бойитиш комбинати, Стойленск ва Михайловск кон-бойитиш комбинатларида темир рудаси қазиб чиқариш ва ундан концентрат ишлаб чиқариш қувватлари, Узоқ Шарқдаги Комсомольск-Амур металлургия заводида пўлат ишлаб чиқарадиган, Молдавиядаги металлургия заводида ва Қарағанда металлургия комбинатида қора металлар прокати, Олтой кокс-химия заводида кокс, Гомель областидаги Светлогорск ҳамда Барнаулдаги «Химволокно» ишлаб чиқариш бирлашмаларида, Белоруссия ССР «Полимир» ишлаб чиқариш бирлашмасида химиявий тола ва ип, Черкассидаги «Азот» ишлаб чиқариш бирлашмасида синтетик смола ва пластмассалар ишлаб чиқарадиган қувватлар фойдаланишга топширилди, ёғоч қипиқларидан плита тайёрлайдиган, цемент ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган янги қувватлар қабул қилиб олинди.

Ёқилғи-энергетика комплекси тармоқларида Балаково атом электр станцияси, Запорожье атом электр станциясида янги турбина ва Смоленск атом электр станциясида энергоблок, иккинчи Сургут ГРЭСи, Тошкент областида янги Ангрен ГРЭСи, Грузия ССРда Жинвал гидроузел комплекси. Павлодар областида «Восточный» кўмир разрези, Донецк областида 3-«Южно-Донбасская» шахтаси, Ачинск ва Чимкент нефтни қайта ишлаш заводларида, Кемерово областидаги «Юбилейная» ва «Томская» шахталарида қувватлар ишга туширилди. Умумий узунлиги 12,5 минг километр магистрал газ қувурининг бир қанча участкалари қурилди. Уренгой-Марказ-2 газ қувурининг линия қисми қурилиши муддатидан олдин тугалланди.

Халқ истеъмоли моллари — мебель, холодильник, газлама, трикотаж, пайпоқ буюмлари, пойабзал, тикувчилик буюмлари ва бошқа моллар ишлаб чиқарувчи қувватлар ошди.

Ленин комсомоли номидаги Байкал-Амур темир йўлида йўлнинг янги участкалари доимий фойдаланишга топширилди.

Маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан халқ хўжалигига **капитал маблағ** сарфи деярли 179 миллиард сўмни ташкил этди.

Давлат қурилиш-монтаж ташкилотлари томонидан бажарилган пудрат ишлари ҳажми 3 процент кўпайтирилди.

Шу билан бир вақтда капитал маблағларни сочиб юбориш, объектларни қуришнинг норматив муддатларини чўзиб юбориш бартараф қилинмади, асосий фондларни, бир қанча ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш планлари бажарилмади. СССР Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлиги, СССР Саноат қурилиши министрлиги, СССР Қурилиш министрлиги ва бошқа баъзи министрликлар пудрат ишлари ҳажми, меҳнат унумдорлигини ўстириш топшириқлари бажарилишини таъминлай олмадилар.

VI. ХАЛҚ ТУРМУШ ДАРАЖАСИНИНГ ОШИРИЛИШИ

Экономикани юксалтириш негизида халқ фаровонлиги янада яхшиланиши таъминланди.

Миллий даромаднинг тўртдан уч қисмидан истеъмол учун фойдаланилди, уй-жой ва социал-маданий қурилишга сарфларни ҳам ҳисобга олганда бевосита халқ фаровонлигини оширишга миллий даромаднинг бешдан тўрт қисми сарфланди.

Аҳолининг **реал даромадлари** ошди. Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг пул билан оладиган ўртача ойлик иш ҳақи 1984 йилдаги 185 сўмдан 190 сўмга етди. Колхозчиларнинг ўртача ойлик меҳнат ҳақи 148 сўмдан 153 сўмга етди.

Мамлакатнинг ҳамма районларида совхозлар ва бошқа давлат қишлоқ хўжалик корхоналари мутахассислари ҳамда хизматчиларининг окладларини ошириш иши ниҳоясига етказилди. Чорвачилик билан шуғулланувчи ишчилар учун ҳамма жойда иш ҳақига устама жорий этилди ва муайян хўжаликдаги узлуксиз иш стажи учун қўшимча отпуска белгиланди.

1985 йил 1 сентябридан бошлаб Узоқ Шимол районларида, Европа шимолида, Сибирь ва Узоқ Шарқ районларида, Урал иқтисодий районида, шунингдек Мари АССР, Чувашия АССР, Вологда, Киров, Новгород ва Псков областларида жойлашган умумий таълим мактаблари, ўрта махсус ва ҳунар-техника ўқув юртлари, ўқувчиларга меҳнат таълими берувчи ва касб ўргатувчи мактаблараро таълим-ишлаб чиқариш комбинатлари ўрта ва юқори синфлари ўқитувчиларининг, муаллимларининг, ишлаб чиқариш таълими мастерларининг, раҳбарлари ва бошқа педагог ходимларининг иш ҳақи ставкалари ва мансаб окладлари оширилди. Халқ маорифи бошқа баъзи ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш ҳам кўпайтирилди.

Ўрмон саноати ходимлари учун, шунингдек қурилиш ва соғлиқни сақлаш ходимларининг айрим категориялари учун иш ҳақи юзасидан қўшимча имтиёзлар белгиланди.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан 146,5 миллиард сўмлик ёки 1984 йилга нисбатан 5,8 миллиард сўмлик кўп **тўлов ва имтиёзлар** олди. Шу тўлов ва имтиёзлар ҳам эътиборга олинганда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақи ойига 261 сўмдан 268 сўмга етди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг ва ҳалок бўлган ҳарбий хизматчилар оилаларининг моддий-маиший шароитлари янада яхшиланди.

Колхоз аъзоларининг қарилик, инвалидлик юзасидан ва боқувчисидан маҳрум бўлганлик юзасидан оладиган пенсияларининг энг кам миқдори оширилди. Ишчилар, хизматчилар ва уларнинг оилалари учун 10 йилдан кўпроқ вақт муқаддам ойига 60 сўмгача миқдорда белгиланган пенсиялар кўпайтирилди, бу пенсияларнинг даражаси ҳозирги вақтда шунга ўхшаш касб ва малака ходимларига белгиланаётган пенсиялар миқдорига яқинлаштирилди. Пенсия таъминотини яхшилаш юзасидан бошқа қўшимча тадбирлар ўтказилди.

Давлат ички заёмлари облигацияларининг ҳақини қайтариб бериш давом эттирилди.

Пул муомаласининг барқарорлиги таъминланди.

Меҳнаткашлар омонат **кассалардаги ўз омонатларини** 18,7 миллиард сўм миқдорида кўпайтирдилар.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ва хизмат соҳасини ривожлантириш комплекс программасини амалга ошириш иши бошланди.

Аҳолининг моддий неъматларни истеъмол қилиши ва хизматлардан фойдаланиши бултурга нисбатан 4 процент кўпайди.

Давлат ва кооператив савдосининг **чакана товар обороти** 324,1 миллиард сўмликка етди ва 1984 йилга нисбатан, таққослама нархларда 13 миллиард сўмлик миқдорда кўпайди. Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва ноозиқ-овқат моллар билан таъминлаш бирмунча яхшиланди. Бироқ, чакана товар оборотининг умумий ҳажми йиллик плани бажарилмади. Белоруссия ССР, Литва ССР, Арманистон ССР, ва Эстония ССРнинг савдо ташкилотларигина топшириқларни уддаладилар. Мамлакатнинг бир қанча районларида баъзи озиқ-овқат ва саноат молларига ошиб бораётган талаб тўла-тўкис қондирилмади.

Давлат ва кооператив савдосида **айрим молларни сотиш кўпайганини** қуйидаги маълумотлар кўрсатиб турибди:

	1985 йилда 1984 йилга нисбатан процент ҳисобида
Дон маҳсулотлари	99,5
Гўшт ва гўшт маҳсулотлари	104
Балиқ ва балиқ маҳсулотлари	104
Мол ёғи	106
Ўсимлик ёғи	103
Маргарин маҳсулоти	102
Қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари	104
Пишлоқ	104
Тухум	103
Қанд-шакар	94
Кондитер маҳсулотлари	106
Чой	109
Картошка	98
Сабзавот	102
Ҳўл мева ва цитрус мевалар	102
Кийим-кечак, ички кийим ва газламалар	106
Трикотаж буюмлар	108
Пайпоқлар	108
Пойабзал	108
Чинни-фаянс, майолика ва шиша идиш-товоқлар	103
Совун ва синтетик ювиш воситалари	102
Мебель	104
Холодильник ва морозильниклар	97
Шу жумладан, камерасининг сиғими 200 куб дециметр ва ундан ортиқ бўлган холодильниклар	109
Кир ювиш машиналари	110
Электр пилесослар	107
Соатлар	107
Фотоаппаратлар	100
Радиоприемник қурилмалари	110
Телевизорлар	99
Шу жумладан рангли тасвирли телевизорлар	105
Магнитофонлар	111
Велосипед ва мопедлар	107
Мотоцикль ва мотороллерлар	96
Енгил автомобиллар	107
Ёғоч материаллар	120
Шифер	115
Томга ёпиладиган пўлат тунукалар ва бошқа металл маҳсулотлар	119

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИНИНГ АХБОРОТИ

Ичкиликбозликка ва алкоголизмга қарши кураш чоралари кўрилмоқда. Июнь-декабрда аввалги йилнинг шу даврига нисбатан спиртли ичимликлар сотиш 25 процент, вино-арақ маҳсулотлари билан савдо қилувчи магазинлар сони 2 баравар камайди.

Аҳолига **маиший хизмат кўрсатиш ҳажми** 6,1 процент кўпайди, план бажарилди. Қишлоқ жойларда ўсиш 6,5 процентни ташкил қилди, бу эса белгиланганидан камдир. Маиший хизмат корхоналари ва ташкилотлари аҳолининг эҳтиёжини ҳали таъминлаётганлари йўқ; ишларни сифатли қилиб муддатида бажариб боришда камчиликлар бор.

Пул билан таъминлашнинг ҳамма манбалари ҳисобига **жами саҳни 113 миллион квадрат метр, шу жумладан қишлоқ жойларда 34,7 миллион квадрат метр келадиган 2 миллионта янги шинам квартира қурилди. 10 миллион киши уй-жой шароитларини яхшилаб олди.**

1,1 миллион ўринли умумий таълим мактаблари, 583 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 67 минг ўринли касалхоналар, ҳар сменада 147 минг беморни қабул қиладиган амбулатория-поликлиника муассасалари ҳамда бошқа кўпгина социал-маданий объектлар қуриб битказилиб, фойдаланиш учун топширилди.

Аҳоли пунктлари ободонлаштирилди. Донецк областидаги Дзержинск шаҳрида ва Новокуйбишевскда троллейбус қатнай бошлади. Горький ва Новосибирскдаги метрополитенларнинг дастлабки навбатлари ишга туширилди. Москва, Ленинград, Тбилиси, Боку ва Ереванда ишлаб турган метрополитенларда янги участкалар ишлай бошлади.

Атмосфера ҳавосини, сув ресурсларини муҳофаза қилиш, деҳқончиликка яроқли ерлардан, ўрмон бойликларидан оқилона фойдаланиш ва уларни ҳимоя қилиш, ёввойи ҳайвонлар ва балиқ запасларини урчитиб кўпайтириш тадбирлари ўтказилди.

Стационар манбалардан осмон ҳавзасига зарарли моддаларни чиқариш 1,5 процент қисқартирилди. Ифлос ювинди сувларни оқизиб юбориш ҳажми камайтирилди.

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш учун қилинган жами харажатлар (шу жумладан ўрмон хўжалигини юритиш чиқимлари) 9 миллиард сўмдан ошди.

Шу билан бирга энергетика, қора ва рангли металлургия, химия саноати ва бошқа баъзи тармоқларнинг бир қанча корхоналари табиатни муҳофаза қилиш объектларини қуриш ва ишга тушириш планини бажармадилар.

Умумий таълим ва ҳунар мактабини **ислоҳ қилиш** изчиллик билан амалга оширилмоқда. Асосий фанларга оид амалдаги программа ва дарсликлар такомиллаштирилмоқда. Ўқувчиларнинг меҳнат тарбияси, касб ўрганиши яхшиланмоқда, таълим жараёнига компьютер техникаси жорий қилина бошлади. Ҳозирги ўқув йилида базавий корхоналар мактаб ўқувчиларининг ижтимоий фойдали меҳнати учун 900 мингтадан кўпроқ иш жойини ускуналаб қўйдилар.

108 миллиондан кўпроқ киши таълимнинг ҳар хил турларига жалб этилди, шундан умумий таълим мактабларида 44,6 миллион, ҳунар-техника билим юртларида 4,1 миллион, ўрта махсус ўқув юртларида 4,5 миллион, олий ўқув юртларида 5,1 миллион киши таълим олди.

1985 йилда 4,5 миллион йигит ва қиз ўрта маълумот олди, шундан 1,1 миллион киши ишлаб чиқаришдан ажралмай ўқиди.

Куни узайтирилган мактаблар ва группаларда 13,1 миллион, яъни олдинги йилдагидан 2,4 процент кўп ўқувчи бор.

16 миллион бола мактабгача тарбия доимий муассасаларига жалб этилган. Мавсумли мактабгача тарбия муассасалари 1,1 миллион болага хизмат қилди.

Олий ўқув юртларига 1,1 миллион киши, ўрта махсус ўқув юртларига 1,5 миллион киши қабул қилинди, олий ўқув юртлари ва техникумларнинг кечки ва сиртқи бўлимларига бир миллион киши қабул қилинди.

1985 йилда 2,1 миллион мутахассис, шу жумладан олий маълумотли 0,9 миллион, ўрта махсус маълумотли 1,2 миллион мутахассис тайёрланди.

Ҳунар-техника билим юртлари бир йил ичида 2,7 миллион малакали ишчи тайёрлаб берди ва уларга салкам 3 миллион киши қабул қилинди, янги қабул қилинганларнинг бир миллиони билим юртини тугатгач касб билан бирга умумий ўрта маълумот олиб чиқади.

7,5 миллион киши бевосита ишлаб чиқаришда таълим олиб янги ҳунарларни ўрганди, салкам 42 миллион киши малакасини оширди.

Ўтган йил охирида 161 миллион киши олий ва ўрта (тўлиқ ва тўлиқсиз) маълумотли эди. Ишлаб турган аҳоли ўртасида бу кўрсаткич 88 процентни ташкил қилди.

1985 йилда 2,5 миллиард нусха китоб ва брошюра нашр этилди.

2 миллиард нусхадан ортиқ китоб фондига эга бўлган 134 мингта оммавий кутубхона китобхонларга хизмат қилди.

151 мингтадан кўпроқ киноустановка ишлаб турди. Бир йил мобайнида кино сеансларини 4 миллиард киши томоша қилди.

Аҳолига медицина хизмати кўрсатиш такомиллаштирилди. Барча ихтисослардаги врачлар сони 34 минг киши кўпайиб, 1,2 миллион кишига етди.

Санаторийлар, пансионатлар, дам олиш уйлари ва базаларидаги, туристик базалардаги ўринлар 62 мингта кўпайди. Бу муассасаларда 65 миллион меҳнаткаш ва уларнинг оила аъзолари даволаниб, ҳордиқ чиқарди, шу жумладан 38 миллион киши туристик маршрутлар ва базаларда дам олди. Экскурсияларда 207 миллион киши қатнашди.

29 миллионга яқин бола ва ўсмир ёзни пионер ва мактаб лагерларида, экскурсия-туристик базаларда ўтказди ёки шу фаслда болалар муассасалари бўлган хушҳаво жойларга борди.

Физкультура ва спорт янада ривож топди.

Совет Иттифоқининг **аҳолиси** 1986 йил 1 январида 278,7 миллион кишига етди.

* * *

Ўтган йил ўн биринчи беш йиллик тугади. 1981—1985 йилларда КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш давомида совет кишиларининг фаровонлигини юксалтиришда, экономиканинг ҳамма тармоқларини ўстиришда янги катта қадам қўйилди. Меҳнат коллективлари ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йили— 1986 йил планининг бажарилишини таъминлаш, мамлакатнинг социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш соҳасидаги ишларни авж олдириб юбордилар.

СССР МАРКАЗИЙ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Владимир Иванович **Решетиловни** СССР қурилиш министри этиб тайинлади.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Георгий Аркадьевич **Караваев** пенсияга чиқиши муносабати билан уни СССР қурилиш министри вазифасидан озод қилди.

15 ФЕВРАЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

✦ Самарқанддаги 5-дон маҳсулотлари комбинатида шанбалик куни иккита юксак унумли линия монтаж қилинади. Кунлик иш ҳақи беш йиллик фондига ўтказилади. (ЎзТАГ).

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБЛАРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

2. Пастдарғом районидаги «Пастдарғом» совхози

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

3. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Самарқанд геология ишлаб чиқариш бирлашмаси

4. Қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш Булунғур районлараро ишлаб чиқариш бирлашмаси

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги тажриба хўжалиги КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

1. Г. С. Зайцев номли Бутуниттифоқ пахта уруғчилиги ва селекцияси илмий-тадқиқот институтининг Жарқўрғон районидаги А. И. Автономов номли «Сурхон» тажриба хўжалиги

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

2. Термиз районидаги А. А. Жданов номли колхоз.
3. Шеробод районидаги «Партия XXV съезди» совхози

СИРДАРЁ ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги колхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

1. Сирдарё районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ленинград» колхози

Қуйидаги колхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди:

2. Ворошилов районидаги В. В. Куйбишев номли колхоз

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги шаҳар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди:

1. Янгийўл шаҳри

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотландилар ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилдилар.

2. «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси
3. Главташкентстройга қарашли 11-«Висотстрой» қурилиш тресты
4. Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлигининг Тошкентдаги ошхона мебели ва бошқа мебеллар заводи
5. Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг Ханти-Манси автоном округи* Октябрь районидаги «Узтюмендорстрой» тресты *

6. Пскент районидаги Й. Охунбобоев номли колхоз

7. Ўрта Чирчиқ районидаги Й. Охунбобоев номли колхоз

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

8. Тошкент шаҳридаги «Узсельстроймеханизация» тресты

9. Тошкент шаҳридаги «Узэлектромонтаж» тресты

10. Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг Тошкент шаҳар юкларни марказлаштирилган усулда ташиш автомобиль ишлаб чиқариш тресты

11. Чиноз районидаги «Чиноз» совхоз-техникуми

12. Ўрта Осиё пиллачилик илмий-тадқиқот институти

ФАРҒОНА ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги районлар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

1. Бувайда райони*
2. Ўзбекистон райони

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотландилар ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилдилар:

3. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги номли Қўқон моторремонт заводи*
4. Қўқондаги «Ҳурмат белгиси» орденли нон комбинати
5. Қува район матлубот жамиятлари союзи*
6. Бағдод районидаги «Большевик» колхози

Қуйидагилар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар:

7. Фарғона область сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси
8. Ленинград районидаги Ф. Энгельс номли колхоз
9. Ўзбекистон районидаги Ғ. Ғулом номли колхоз
10. Риштон районидаги А. Навоий номли совхоз
11. Қишлоқ хўжалигига агрохимия хизмати кўрсатиш Бағдод районлараро ишлаб чиқариш бирлашмаси

ХОРАЗМ ОБЛАСТИДАН

Қуйидаги район КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди:

1. Гурлан райони

Қуйидаги завод КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ўн биринчи беш йилликдаги юксак иш самарадорлиги ва сифати учун» эсдалик нишони билан мукофотланди ва СССР Халқ Хўжалиги Ютуқлари Виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзилди:

2. Хонқа шоли заводи

*Қизил байроқ доимий сақлаш учун берилди.

ФАХРЛИ БУЮРТМА

Тошкент агрегат заводи масъулиятли буюртма олди. У ўзи юрадиган кенг қамровли «Степь» ўрим машинаси учун редукторлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириши лозим. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасида шу ғоятда самарали қишлоқ хўжалик машинасини ишлаб чиқариш кўзда тутилган.

«Степь» — кўп ишларни қиладиган ўрим-йиғим комплексидир. Унинг ёрдами билан бошоқли экинларни, ўт-ўлан, маккажўхорини ўриб олиш мумкин. 17 метрни қамрайдиган, тез юрадиган битта шундай ўрим машинаси учта «Нива» комбайнининг ишини қила олади.

Мамлакатнинг ўнлаб корхоналари «Степь»ни ишлаб чиқаришга тайёрлаш билан банд, — дейди завод бош инженери Э. В. Тен. — Бизнинг корхонага редукторларни тайёрлаб юбориш вазифаси топширилди. Иккинчи кварталда уч турда 400 та редуктор тайёрлаб беришимиз керак. Бу 50 та ўрим машинасига етади. Йил мобайнида буюртмачимиз — «В. И. Ленин номидаги Павлодар трактор заводи» бирлашмаси 500 та машина тайёрлаб чиқариши керак. Бу машиналарнинг ҳаммасига бизда ясалган редукторлар қўйилади.

Беш йилликнинг иккинчи йилидаёқ 5 мингта шундай машина ишлаб чиқариш мўлжалланади. Уларга 40 мингта редуктор керак бўлади.

Б. ҲАСАНОВ,
ЎзТАГ мухбири

М. С. ГОРБАЧЕВнинг мактублари топширилди

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Аргентина Президенти Р. Альфонсинга, Греция Бош Министри А. Папандреуга, Ҳиндистон Бош министри Р. Гандига, Мексика Президенти М. де ла Мадридга, Танзания Президенти А. Х. Мвиньига ва Швеция Бош Министри У. Пальмега мактублар йўллаб, қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланиш соҳасидаги янги совет ташаббусларидан уларни хабардор қилди. Мактубларда зарбдор космик қуролларни яратишни, синашни ва жойлаштиришни тақиқлаш тўғрисида бир битимга эришилган тақдирда ядро қуролини 2000 йилгача батамом ва ҳамма жойда тугатишнинг Совет Иттифоқи таклиф этган конкрет босқичма-босқич программаси моҳияти баён этилади.

Мактубларда ядро қуроли синовларини тўхтатиш тўғрисидаги масалага катта ўрин берилган. М. С. Горбачев ҳар қандай ядровий синовларни ўз ташаббуси билан тўхтатиб туриш тўғрисидаги қарорнинг амал қилиш муддатини 1986 йил 31 мартгача узайтириш пайтида Совет Иттифоқи қандай мулоҳазаларга амал қилганини баён этиб берди. СССРнинг ўз ташаббуси билан ядровий синовларни тўхтатиб туриши узлуксиз узайтирилавериши мумкин эмаслиги ўз-ўзидан равшанлиги ҳам мактубларда таъкидлаб ўтилади. Ядровий синовларни Совет Иттифоқи билан Америка баб-баравар тўхтатиб туриши ҳақида келишиб олишга эришиш, сўнгра эса янада олға бориб синаш мақсадидаги ядровий портлатишларни батамом ва ёппасига тақиқлашга эришиш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланиш зарур.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг мактублари шу мамлакатларга махсус равишда борган вакиллар томонидан топширилди. Олти мамлакатнинг раҳбарлари мактублар учун миннатдорчилик билдирдилар ҳамда М. С. Горбачевнинг 15 январдаги Баёнотида таърифлаб берилган Совет Иттифоқи янги ташаббусларининг муҳим аҳамиятини уқтириб ўтдилар.

(ТАСС).

26 январь Ҳиндистон миллий байрами— Республика куни

Суратда: Махараштра штатининг пойтахти, Ҳиндистоннинг йирик саноат, молиявий, савдо ва маданий маркази — Бомбей шаҳрининг асосий кўчаларидан бири.

С. КАРМАЛИТО фотоси. (ТАСС).

ТАРАҚҚИЁТ САРИ

Ўтган 36 йил мобайнида мамлакат экономика, фан ва маданиятнинг барча соҳаларида катта тараққиётга эришди. Миллий мустақилликка эришган Ҳиндистонда аҳолининг жон бошига даромадлар 50 процент кўпайди. У саноат ишлаб чиқаришидаги катта муваффақиятлари эвазига ривожланган мамлакатлар қаторидан жой олди.

Авваллари озиқ-овқат ва дон-дунни муттасил чет элдан сотиб олган Ҳиндистон ўтган йили рекорд ҳосил — 154 миллион тонна дон етиштирди. Бу ҳинд халқи эҳтиёжини қондириш билан бирга қисман четга экспорт қилиш имконини ҳам беради.

Қадимий бой маданий меросга эга бўлган Ҳиндистонда илм-фан кенг қулоч ёймоқда. Ҳинд олимларининг биология, ядро физикаси, электроника, космонавтика соҳасидаги ютуқлари айниқса диққатга лойиқдир. Улар океан тубидан таркибида металл мавжуд бўлган маъданларни олишга муяссар бўлдилар, шунингдек, Антарктидада автоматик геофизик кузатув станциясини вужудга келтирдилар. Юқори малакали ҳинд инженер ва врачларини тараққий этган мамлакатларда учратиш мумкин. Бир неча ҳинд олими Нобел мукофотига сазовор.

Тўғри, мамлакатда ҳал бўлмаган муаммолар ҳали кўп. Чунончи, аҳолини иш, уй-жой билан тўла-тўкис таъминлаш, саводсизликни батамом тугатиш шулар жумласидандир. Ўз вақтида И. Ганди раҳбарлигида тузилган 20 моддадан иборат социал-иқтисодий программа бу муаммоларни тугатишга қаратилган.

Ҳинд ҳукуматининг изчил тинчликсевар ташқи сиёсати бутун дунё тараққийпарвар кучларида мамнуният ҳисларини уйғотмоқда. Ҳиндистон жаҳон сиёсатининг кескин ва низоли масалаларини тинч йўл билан ҳал қилишга, дунёнинг ҳамма жойида осойишталик ва барқарорлик ўрнатишга жонкуярлик қилмоқда, қўшилмаслик ҳаракатига жуда катта ҳисса қўшмоқда. Ҳиндистон ҳозирги ташқи сиёсатининг меъмори ва қўшилмаслик ҳаракатининг асосчиларидан бири Жавоҳарлал Неру: «Бизлар ҳеч қандай қарама-қарши лагерга қўшилмаймиз ва ҳар қандай ҳарбий иттифоққа қаршимиз», — деган эди.

Жиддий халқаро масалаларни ҳал этишда ҳозир Ҳиндистон Республикасининг мавқеи принципиал аҳамиятга эга. Мамлакат ташқи сиёсатининг мақсади тинчлик ишига содиқлик, сиёсат ва иқтисодий муносабатларда тенг ҳуқуқлиликни таъминлаш, неоколониализм, ирқчилик ва оммавий қирғинга йўл қўймасликдан иборат. У Марказий ва Лотин Америкаси мамлакатлари, жумладан, Никарагуанинг озодлик ва мустақиллик учун олиб бораётган адолатли курашини қўллаб-қувватламоқда, фаластин халқи ўз ерида мустақил давлат тузишга ҳақлидир деб чиқмоқда, Ғарбий Осиёдаги икки қўшни мамлакат — Ироқ билан Эрон ўртасидаги бемаъни урушга чек қўйишга даъват этмоқда. Жанубий Африкадаги ирқчилик режимини қораламоқда.

Ҳиндистоннинг давлат сиёсат ва жамоат арбоблари ҳамда матбуот органлари АҚШнинг Ливияга қарши душманлик ҳуружларини қораладилар. «Индиан экспресс» газетаси Америка президенти Ливияга нисбатан иқтисодий бойкот ўтказишга бошқа давлатларни ўзбошимчалик билан жалб этишга интилиб, «ўз устига қаллоб ҳакам ролини олди» деб ёзди.

Ҳиндистон ҳукумати, айниқса, инсониятни катта хавф ва ташвишга солаётган қуролланиш пойгасини тўхтатишни қатъий талаб этмоқда. Бош министр Ражив Ганди ташаббуси билан Деҳлида ўтказилган 6 давлат (Ҳиндистон, Аргентина, Греция, Мексика, Танзания ва Швеция) ҳукумат бошлиқларининг кенгашида декларация қабул қилинди. Бу ҳужжатда ядро қуролига эга бўлган ҳамма мамлакатларга, жаҳон халқларига қарата ядро қуролланиш пойгасига чек қўйиш, энг аввало, уни космик фазога ёймасликка даъват ўз ифодасини топди.

Қўшилмаган давлатлар бошлиқларининг 1983 йил Деҳлидаги анжуманида Индира Гандининг қўшилмаслик ҳаракати Раиси сифатида сайланиши ва унинг хиёнаткорона ўлдирилишидан сўнг бу ҳаракат раҳбарлигига Ражив Ганди кўрсатилиши Ҳиндистон Республикасининг халқаро муносабатлардаги улкан ва хайрли ролини эътироф этишдир. Мамлакатнинг мустақил тинчликсевар йўли, унинг жаҳон сиёсатида тутган нуфузли ўрни ва обрў-эътибори Ғарбдаги баъзи доираларга хуш келмаяпти. АҚШ ва бошқа империалистик давлатлар мамлакатни ичкаридан заифлаштиришга уринмоқдалар, турли диний жамоалар ўртасига нифоқ солмоқдалар, Жумладан, мамлакат шарқида жойлашган Ассамни ажратиш, жанубда эса алоҳида «Дравидистон давлати»ни тузишни мўлжалламоқдалар. Экстремист гуруҳларнинг бошлиқлари Ғарб давлатлари ва Покистоннинг қўллаб-қувватлаши билан Панжобдаги аҳволни беқарор қилишга, унинг аҳолиси ўртасида даҳшат ва ишончсизлик уруғини сочишга ҳаракат қилмоқдалар. Сепаратчилар ва уларнинг ҳомийлари вазиятни кескинлаштира бориб, Панжоб заминида «Холистон давлати»ни барпо этишга интилмоқдалар. Шунинг учун ҳам ҳозир мамлакат олдидаги энг жиддий ва долзарб вазифа Ҳиндистоннинг бирлиги ва бутунлигини сақлаб қолишдир.

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги сиёсий, иқтисодий, илмий ва маданий муносабатлар тобора кенгаймоқда ва мустаҳкамланмоқда. Бу алоқалар икки томон учун фойдалидир. Ҳиндистон саноатининг асосий тармоқларини тараққий эттириш ва миллий экономиканинг давлат секторини кучайтиришда СССР унга ҳар томонлама ёрдам кўрсатмоқда.

Бир вақтлари Ғарб давлатларининг экспертлари Ҳиндистон заминида нефть йўқ ва уни қидириш фойдасиздир деб жар солган эдилар. Совет мутахассислари ҳинд геологларига нефть ва газ конларини қидириш ва қазишда кўмаклашдилар. Ҳозир мамлакатда нефтга бўлган талабнинг деярли ярми ички ресурслар ҳисобига таъминланмоқда.

Ҳинд—Совет дўстлиги давр синовларидан дадил ўтиб, ривожланиб бормоқда, янги истиқболлар очмоқда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев СССР Олий Совети сессиясида сўзлаган нутқида Ҳиндистоннинг жаҳон сиёсатида ўйнаётган ролига юксак баҳо берди: «Ҳиндистон Республикасининг халқи ва раҳбарларига биз ғоят чуқур ҳурмат туйғуларини изҳор этамиз». Партиямизнинг раҳбари шу йил 15 январдаги Баёнотида ҳам умумий осойишталик ва хавфсизликни ўрнатиш учун Ҳиндистон амалга ошираётган актив ташаббусларни яна бир бор таъкидлади.

Ҳиндистон Республикаси давлатлар ўртасидаги яхши қўшничилик алоқаларини кучайтириш, ижтимоий тузуми турлича бўлган мамлакатлар билан ҳамкорликни кенгайтириш, халқаро кескинликни юмшатиш, ядро ҳалокатининг олдини олиш каби шарафли вазифани адо этишида совет кишилари, барча тараққийпарвар халқлар унга муваффақият тилайдилар.

Т. ҒИЁСОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

СУВНИ ТЕЖАЙЛИК

● Сувнинг ҳар қатраси зарга тенг: уни тежаб ишлатайлик!

● Шўр ювиш, яхоб бериш ва суғориш каби юмушларда сув исрофгарчилигига йўл қўйилмасин!

● Қишда ғамланган обиҳаёт—ёзда деҳқонга нажот!

Ўтган йилнинг куз ва бу йилги қиш об-ҳавоси лалмикор ва суғориладиган деҳқончилик майдонлари учун илгариги йилларда унча қулай келмаган об-ҳаво шароитларининг ўртача кўрсаткичидан ҳам кескин фарқ қилмоқда. Ҳаво ҳарорати нормадагидан анча юқори келиб, Ўзбекистон территориясининг каттагина қисмида ёғингарчилик кутилганидан кам бўлди.

Қирғизистон ва Тожикистон тоғларида баҳорда ва суғориш мавсумида дарёларда сув оқими ҳажмини белгиловчи намгарчилик миқдори оз. Ҳатто октябрь ойидан январь ойининг биринчи ўн кунлигигача қадар ҳам кўп йиллик ўртача кўрсаткичдан кам нам тушди.

Республика гидрометеорология ва атроф муҳитни назорат қилиш бошқармасининг прогноз бўлими маълумотларига кўра тоғларда ҳозир қор ўтган йилга нисбатан 1,2—2 марта кам. Сув омборларидаги сув запаси етарли эмас. Буларнинг ҳаммаси йилнинг камсув бўлишидан дарак беради. Ўз навбатида январь, апрель ойларида имкони борича сувни тежаб ишлатишни ва сувни ёзга қадар омборларда сақлашни талаб қилади.

Қишнинг илиқ келиши туфайли қишлоқ хўжалигида февраль, апрель ойларида сувга бўлган эҳтиёж ошади, запас суғориладиган майдонлар ҳажми кўпаяди.

Нормал ёғингарчилик бўлган одатдаги йилларда запас суғоришлар фақат сизот сувлари жуда чуқур (4 метрдан зиёд) жойлашган, механик таркиби қумлоқ ва енгил қумлоқ майдонлардагина ўтказилар эди. Бу йилги шароит агар февраль—март ойларида ёғингарчилик кўп бўлмаса, сизот сувлари 3 метрдан чуқур жойлашган барча майдонларда қўшимча суғориш ўтказишни тақозо этади. Шунингдек, ўрта ва оғир тупроқли майдонлар ҳам суғорилиши лозим. Хуллас, бу йил ерларни суғориш учун одатдагидан 2 ҳисса кўп сув талаб қилинади. Бу эса одатдаги нормалар билан суғорилганда сув тақчиллигини юзага келтиради.

Шундай бўлса-да, пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экиладиган пайтгача ш ў р ю в и ш ва суғо р и ш и ш л а р и планлаштирилган майдонлар ҳажмини қисқартириш мумкин эмас. Суғориш сифатини яхшилаш, оз сув билан кўп ерни суғоришга эришиш бу борадаги энг муҳим тадбирдир. Бошқача айтганда, шўр ювиш ва запас суғоришга мўлжалланган сув миқдорини бирмунча қисқартириш даркор.

Суғориш нормаси ўта шўрланган майдонларда гектарига қарийб 5 минг кубометр, ўртача шўрланган майдонларда 3,5—4 минг кубометр, шўрхок ерларда эса 2,5—3 минг кубометрни ташкил этади. Сув тақчил бўлган амалдаги йилда ушбу нормаларни 29 процентгача камайтириш мумкин. Ана шунда ўта шўр майдонлар гектарига 4 минг кубометргача, ўртача шўрланган майдонлар 3 минг кубометргача, шўрхок ерлар эса 2 минг кубометр сув билан суғорилади. Шунга биноан запас суғориш нормалари ҳам гектар бошига 2 минг кубометрдан 1,5 минг кубометрга, экиш олдидан суғориш нормаси эса 1,5 минг кубометрдан 1,3 минг кубометрга камайтирилади.

Кучли шўрланган ерларнинг шўри 5—8 кун оралатиб 2—3 марта, ўртача шўрланган ерлар эса 2 марта ювилади. Шўрхок ерларни 1 марта ювиш кифоя. Бундай жойларда запас суғориш ҳам бир марта ўтказилади.

Даланинг бир текис намланиши, яъни сифатли суғорилиши—қўлланилаётган технологияга ҳам боғлиқ. Технология қулай бўлганда суғориш нормасининг пасайиши ҳам осонлашади.

Қорақалпоғистон АССР, Бухоро ва қисман Навоий областларида жуда катта чекларни дамба усулида суғоришга одатланишган. Баъзан бутун-бутун участкалар сув остида қолиб кетади. Ана шу усулда шўр ювилганда катта чекларда сув сатҳининг тафовути 30—50 сантиметргача ва ундан ҳам кўпга етади. Бундай ҳолатда шўрни бир текис ювиш ва сувни тежашга эришиб бўлмайди.

Шўр ювишни кичик чекларда, даланинг қиялигига қараб, кенглиги 0,25—0,5 гектардан ошмайдиган участкаларда амалга ошириш лозим. Бундай чекларнинг кенглиги даланинг қиялиги 0,001 процент бўлганда мақбул ҳисобланади. Майдонлар қиялиги ошган тақдирда чекларнинг кенглигини 0,15—0,2 гектардан оширмаслик лозим.

Шўр ювиш юқорида айтилган ҳажмдаги чеклардан каттароқ участкаларда амалга оширилса, баланд жойларда зарарли тузлар тўпланиб қолади, аксинча пастқам жойлар керагидан ортиқча суғорилади. Бундан ташқари йирик чекларда шўр ювиш ернинг тобга келишини, оқибатда уруғ экиш муддатларини 10—15 кунга кечиктириб юборади.

Чекларнинг уватлари баландлиги ва ўқариқларнинг чуқурлиги камида 40 сантиметр бўлиши лозим. Дала шўр ювишга тайёрланганда аввал кўндаланг уватлар олинади, кейин ўқариқлар тортилади. Сув чекларга ўқариқдан алоҳида оқиб келиши лозим. Ўқариқлар секундига 100—120 литр сув оқишига мўлжалланган бўлиши керак. Шўр ювишда сувни чеклардан кетма-кет оқизишга, яъни сув бир чекдан иккинчи чекка ўтишига йўл қўймаслик даркор.

Чекларни сув билан мумкин қадар тез тўлдириш фойдалидир. Бунинг учун ҳар бир чекка секундига камида 30—40 литр сув оқизиш лозим. Сувни бир йўла 3—4 та чекка оқизиш тавсия этилади. Чекларда сувнинг сатҳи тахминан 13—17 сантиметрга етганда (шўр ювишнинг белгиланган нормаларига қараб) сув тўхтатилади ва бошқа чекка буриб юборилади.

Доимий суғориш тармоқлари ва дренажлар (коллекторлар) оралиғидаги далаларда шўр ювишни юқоридан, яъни дренажлардан (коллекторлардан) энг узоқдаги чекдан бошлаш лозим. Шу тариқа чеклар навбатма-навбат сувга бостирилиб, дренажларга яқинлаштирилади.

Далани олдиндан яхшилаб текислаш сифатли шўр ювишнинг муҳим шартидир. Шу боисдан январнинг қолган кунлари ва февраль ойида иложи борича далаларни текислашга ҳаракат қилиш керак. Бунинг учун мавжуд техниканинг ҳаммаси —узун базали планировшчиклар, грейдерлар, бульдозерлар, скрейперлардан фойдаланиш лозим. Далани чуқур юмшатиш ёки шудгорлашдан сўнг юзасини текислаш ҳам фойдалидир.

Хоразм области ва Фарғона водийсидаги аксарият хўжаликлар ерларнинг шўрини ювиш ва нам тўплашда жуда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар. Бу хўжаликларда шўр ювиш чеклар майда олинган ҳолда ва барча агротехника талабларига биноан ўтказилмоқда.

Сўнгги йилларда майда чекларда шўр ювиш усули Сирдарё областида ҳам синаб кўрилаётир. Лекин областдаги баъзи хўжаликларда, чунончи Комсомол районидаги «Мирзачўл» совхозида шўр ювишнинг «дамба» усулидан ҳалигача воз кечилгани йўқ. Сув тақчил шароитда запас суғориш шўр ювишга нисбатан камроқ нормада сув оқизишни тақозо этади. Бироқ шўр ювиш ва запас суғориш технологияси бир-бирига ўхшайди. Унча қия бўлмаган майдонларда запас суғоришни шўр ювишдагидек ўтказиш мумкин. Бунда 25—30 сантиметр баландликда уватлар олинади. Қияроқ далаларда жўякларни бостириб суғориш усули қўлланилади. Ўртача ва ўта қия майдонларда кичик чекларга оз-оздан сув қуйиш мураккаб иш. Бундай жойларда жўяклаб суғориш усулини қўлланиш зарур. Лекин жўякларнинг узунлиги вегетация суғоришлари пайтидагидан 1,5—2 баравар қисқа бўлиши керак. Шунингдек, эгатлар охиридан оқова сув чиқмаслиги лозим. Агар жўяклар одатдагидек узун бўлса суғориш нормаси гектарига 1,5—2 минг кубометргача ортиб кетиши мумкин. Сув тақчиллигида бунга йўл қўйиб бўлмайди.

Сўнгги йилларда Сурхондарё областида экиш олдидан далаларни жўяклаб суғориш усули яхши самара беряпти. Чамаси, бу йилги шароитда ана шу усулни ер майдонлари қия бўлган тоғ олди зоналарида, шунингдек республиканинг бошқа областларида (Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент областлари ва Фарғона водийси) ҳам қўлланиш мақсадга мувофиқдир.

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланишда суғориш муддати ҳам катта аҳамиятга эга. Бу йилги об-ҳаво шароитида ерлар қанчалик эрта суғорилса экиш мавсумигача шунчалик кам нам қолади. Бунинг устига ҳаво илиқ келаётганлиги сабабли февраль, март ойларида зарарли тузлар тупроқ юзасига кўтарилади. Шу тариқа январь, февралда ўтказилган суғориш март ойидаги суғоришга нисбатан самарасиз бўлиб қолади. Зарурат бўлганда экиш олдидан ҳам ерларни такрор енгил суғориш мумкин.

Оқар сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш зарурлигига яна бир бор эътиборни жалб этамиз. Суғоришни кечасию кундузи амалга ошириш лозим. Сувнинг оқовага чиқиб кетишига йўл қўймаслик керак. Сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш тўғрисида юқорида баён этилган тадбирларни қўлланиш ёғингарчилик мўл бўлган тақдирда ҳам фойдадан холи эмас. Қишда тежалган обиҳаёт сув омборларида тўпланади ва кейинроқ—ёзда деҳқонларга қўл келади.

Х. ЕҚУБОВ,
САНИИРИ директорининг ўринбосари.

Н. ЛАКТАЕВ,
техника фанлари доктори.

АНЖУМАНГА БАҒИШЛАБ

«Парвоз» — ўзбек қўшиқлари ва рақслари халқ ансамблининг номи ана шундай. У В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида ташкил этилган. Бирлашма ишчилари ва хизматчилари, студентлар, пойтахт мактабларида таълим олаётган ўқувчилар ансамблнинг иштирокчиларидир. Бадиий ҳаваскорларнинг маҳорати ва шуҳрати йил сайин ўсмоқда. Бу йил «Парвоз» ансамбли ташкил этилганлигига 25 йил тўлади. Ижодий коллектив айни кунларда КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига бағишлаб янги концерт программасини тайёрламоқда. Унда ўзбек миллий рақслари ва қўшиқлари қатори янги вокал-хореографик композициялар ижро этилади.

«Парвоз» ансамбли Иттифоқ ва халқаро кўрикларда мунтазам қатнашаётир. У Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреатидир. Концертлари билан қардош социалистик мамлакатлар — ГДР, Польша, Болгария санъат мухлисларининг олқишига сазовор бўлишган. Ўтган йили Францияда қатор концертлар қўйиб берилди.

Суратда: Қўриқ ер забткорларига бағишланган «Янги ёр-ёр» вокал-хореографик композиция намойиш этиляпти.

Р. Шамсиддинов фотоси (ЎзТАГ).

СПОРТ

Бутуниттифоқ оммавий мудофаа ишлари ойлиги

МОТОПОЙГА: МАРРАДА БИРИНЧИ

Мамлакатимизда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 68 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ оммавий-мудофаа ишлари ойлиги давом этмоқда. Анъанавий бу тадбирнинг КПСС XXVII съезди арафасида ўтказилаётганлиги муҳим ижтимоий-сиёсий аҳамият касб этмоқда.

Оммавий мудофаа ишлари ойлиги программаси ранг-баранг бўлиб, уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари билан учрашувлар, тематик кечалар, турли мавзудаги суҳбатларни уюштириш кўзда тутилган. Шу билан бирга спортнинг техник турлари бўйича мусобақалар ўтказилади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Шарипов соврини учун мотоцикл пойгаси бўйича ўтказилган республика биринчилиги қизғин баҳсларга бой бўлди. Соврин учун курашда республикамизнинг турли областларидан келган 150 дан ортиқ пойгачи иштирок этди. Мусобақа Косонсой яқинидаги пойга трассасида ўтказилди. Тошкент область пойгачилари умумкоманда ҳисобида муваффақият қозонишди. Шахсий ҳисобда А. Кандрашев, А. Кобзев, В. Десятниковлар маҳорат кўрсатдилар.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
лаборатория мудирлари: ернинг кучли ҳаракатланиши ва сейсмик районлаштириш, инженерлик сейсмологияси.

Конкурсда шу соҳа бўйича фан доктори ёки кандидати илмий даражасига эга бўлган мутахассислар қатнашишлари мумкин.

Конкурс муддати— 1 февралгача.

Мурожаат учун адрес: 700128, Тошкент шаҳри, 128-алоқа бўлими, Марказ 12-квартали, Хуршид кўчаси, 3-уй. Телефонлар 41-39-30, 41-43-44.

Ўзбек давлат филармонияси
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
28 ЯНВАРЬ СОАТ 20.00 да
КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездига бағишланади.
БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КЎРИГИ-КОНКУРСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИН КОМСОМОЛИ МУКОФОТИ ЛАУРЕАТИ
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР халқ артисти ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ҚИЗЛАРХОН ДЎСТМУҲАМЕДОВА.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ҒУЛОМЖОН ЁҚУБОВ.
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва ҚҚАССР халқ артисти ГУЛШОД ОТАБОЕВА.
Солистлар: МУНОЖОТ ЙЎЛЧИЕВА, БАХТИЁР ХОЛХЎЖАЕВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ
«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ҚОДИР МЎМИНОВ.
Музика раҳбари — ИСМАТУЛЛА РАҲМАТУЛЛАЕВ.
Программани — ЎТКИР СИДДИҚОВ олиб боради.
Билетлар В. И. Ленин номли СССР Халқлари Дўстлиги саройи кассасида соат 14.00 дан сотилмоқда.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА
5 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 ДА
СССР — АҚШ ТЕРМА КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА
ЭРКИН КУРАШ БЎЙИЧА ХАЛҚАРО УЧРАШУВ
Мусобақанинг бош судьяси — Бутуниттифоқ тоифасидаги судья Б. Ф. ТЎРАХЎЖАЕВ (Тошкент шаҳри).
Кассалар «Юбилей» Марказий спорт залида 1 февралдан бошлаб ҳар куни соат 12 дан 20.00 гача ишлайди.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.
Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-70-31 — касса, 46-07-53, 46-68-77 — администратор.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—26/1 да Золушка (12.00), Иоланта (19.00), 28/1 да Фидойилар.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — совет цирки усталари иштирокида катта ранг-баранг программа (26/1 да 13, 16, 19.00 да).

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги Иттифоқ аҳамиятидаги шахсий пенсионер, 1929 йилдан КПСС аъзоси

Александр Иванович ШКУРАТОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тингланг, томоша қилинг — 26 ЯНВАРЬ, ЯКШАНБА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 —Ритмик гимнастика. 10.15 —«Спортлото». 10.25—«Будильник». 10.55 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.55 — «Тонгги почта». 12.25 — «Саёҳатчилар клуби». 13.25 — «Музикали киоск». 13.55 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.55 — Конькида югуриш. Европа чемпионати. 15.40 — Сизга манзур адабиётлар. 16.25 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 16.40 — «Қорқиз». Бадиий фильм. 18.30 — «Халқаро панорама». 19.15 — Киноафиша. 20.15 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Концертнинг давоми. 23.40 — Киноочерк. 00.05 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — «Садқаи сар». Бадиий фильм. 10.50 — «Онамларнинг мактаби». 11.20 — Озарбайжон телевидениесининг программаси. 12.05 — Рус тили. 13.05 — «Буларнинг ҳаммаси у ҳақда». Бадиий фильм. 6-серия. 14.15 — Москва—Вашингтон телекўприги. 16.15 — «Ҳайвонот оламида». 17.15 — Реклама. 17.20 — Қиличбозлик. Халқаро мусобақа. 17.50 — «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар». 18.20 — Ҳужжатли фильм. 19.20 — «Жаҳон музика маданияти хазинасидан». 19.50 — «Илҳом». 20.00— «Дунё ва ёшлар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Конькида югуриш. Европа чемпионати. 21.30 —«Время». 22.05 — «Яна биргамиз». Бадиий фильм. 23.20 — Хоккей. СССР чемпионати.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — «Истеъдод». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Биргаликда куйлаймиз». 10.00 — «Қувноқ стартлар». 10.45 — Ҳиндистоннинг миллий байрами. 11.15 —«Шахмат мактаби». 11.45 — «Сиз севган қаҳрамонлар». 12.45 — «Инсон ва табиат». 13.15 — КПСС XXVII съезди шарафига. 14.20 — Реклама. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — «Оналар мактаби». 18.30 — Телеминиатюралар. 19.30 — «Ахборот» 19.45 — «Цирк!». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона оилада».

ТОШКЕНТ-II. 15.45 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Янги музикали ёзувлар». 9.15 — «Табассум». 10.15 — «С добрим утром!» 11.30 — «Музикали Тошкент», 12.10 — — «Ишчинома», 13.00 — «Чорвадор». 13.30 — «Ёшлар санъати». 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Театр микрофон олдида». 16.50 — «Музикали радиопочта». 18.15 — В. И. Ленин асарларини ўрганамиз. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — «Ёшлик». 21.00 — «Халқаро кундалик». 21.10 — «Табассум». 22.30 — Кекса ижрочилар концерти. 23.30 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

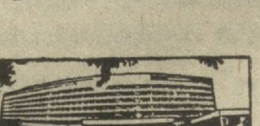

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.